

Miljökonsekvensbeskrivning

Fördjupad översiktsplan Funäsdalen
Härjedalens kommun

Antagandehandling
KS 2020-496

HÄRJEDALENS KOMMUN
HERJEDAELIEN TJELTE

Innehåll

Inledning.....	4
Bakgrund och syfte	4
Planförslaget	6
Utvecklingsområden för boende.....	7
Utvecklingsområden verksamheter.....	8
Utvecklingsområden besöksnäring.....	8
Befintlig bebyggelse och centrum.....	9
Alternativ till planförslaget	10
Befintlig fördjupad översiktsplan - nollalternativ	10
Alternativ avgränsning av planområdet	10
Miljökonsekvenser	12
Avgränsning	12
Naturvärden.....	13
Vattenmiljö.....	16
Kulturmiljö	18
Hälsa och säkerhet	21
Överensstämmelse med nationella bestämmelser	27
Riksintressen	27
Miljö kvalitetsnormer	32
Miljö kvalitetsmål	32
Sociala och ekonomiska konsekvenser	34
Goda och attraktiva livsmiljöer.....	34
Tillgång till samhällsservice.....	35
Näringsliv, arbete och handel.....	35
Attraktionskraft och tillväxt.....	36

Inledning

Bakgrund och syfte

Härjedalens kommun har tagit fram en ny fördjupad översiktsplan för Funäsdalen-Ljusnedal som anger fortsatt utveckling av orten. Planen bygger på den kommunövergripande översiktsplanen som kommunen antog 2020 och tillämpar de strategier som översiktsplanen anger. Den inkluderar även resultat från medborgardialog samt nationell reglering och målsättning.

En översiktsplan bedöms alltid innebära en betydande miljöpåverkan vilket medför att den ska miljöbedömas och en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas. Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen är att beskriva direkta och indirekta effekter och konsekvenser för miljön, människors hälsa samt hushållning med mark och andra naturresurser som den planerade utvecklingen kan medföra.

Målet med miljöbedömningen är att nå en hållbar utveckling. Miljökonsekvensbeskrivningen lyfter även därför de ekonomiska och sociala aspekterna av hållbarhetsbegreppet.

Avgränsningar och metodik

En hållbar utveckling kräver en helhetssyn på de ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiven av samhällsutvecklingen. Att naturens och samhällets resurser nyttjas på ett sådant sätt som inte äventyrar kommande generationers möjligheter att leva och verka på orten samt utveckla och nyttja platsens resurser. Samtidigt behöver samhällsplaneringen skapa utrymme för människor att leva och verka på orten vilket innebär att skapa förutsättningar för boende, verksamheter, transporter och annat som krävs för att samhället ska fungera.

En fördjupad översiktsplan är ett strategiskt dokument som beskriver utvecklingen på översiktlig nivå. Det betyder att den belyser de väsentliga miljökonsekvenserna samt andra uppgifter som är nödvändiga för att bedöma planens inverkan på människors hälsa, miljö och hushållning med naturresurser, liksom andra aspekter av hållbarhet.

Då det handlar om översiktlig planering har inga detaljerade undersökningar eller inventeringar av olika värden eller förutsättningar i fält gjorts. Bedömningarna fokuserar i det här skedet på om de finns förutsättningar för att kunna tillgodose olika värden eller behov.

För de sociala konsekvenserna har ett urval av relevanta och betydande aspekter gjorts i relation till aspekter som identifierats som betydande teman i den kommunövergripande översiktsplanen och som i övrigt bedöms relevant för orten.

Mål och strategi för fördjupad översiktsplan

Den fördjupade översiktsplanen tar avstamp i Härjedalens övergripande vision om fler invånare i kommunen till år 2030. Tillsammans med ortens specifika behov är målsättningen att den fördjupade översiktsplanen ska *bidra till att stärka samhället genom att skapa förutsättningar för goda och attraktiva boendemiljöer, möjligheter för näringsliv att utvecklas och väl fungerande kommunikationer.*

För att åstadkomma en sådan utveckling har ett antal utvecklingsfaktorer identifierats som utgör byggstenar i den fördjupade översiktsplanen:

Mark till attraktiva boendemiljöer för permanentbostäder

Det finns behov av ett varierat bostadsutbud med bostadsrätter, hyresrätter och villatomter. Gång- och cykeltrafik är en viktig förutsättning för goda attraktiva boendemiljöer.

Mark för verksamheter och handel som inte är centrumberoende

Kommunen vill säkerställa tillgång till mark för verksamheter och handel för att tillgodose näringslivets behov utifrån rådande platsbrist inom de centrala delarna av Funäsdalen.

Mark för boende inriktat mot besöksnäring

Turismen behöver förutsättningar för att kunna fortsätta utvecklas. Utvecklingen ska lokaliseras till Kåvanområdet och dess vidare utveckling.

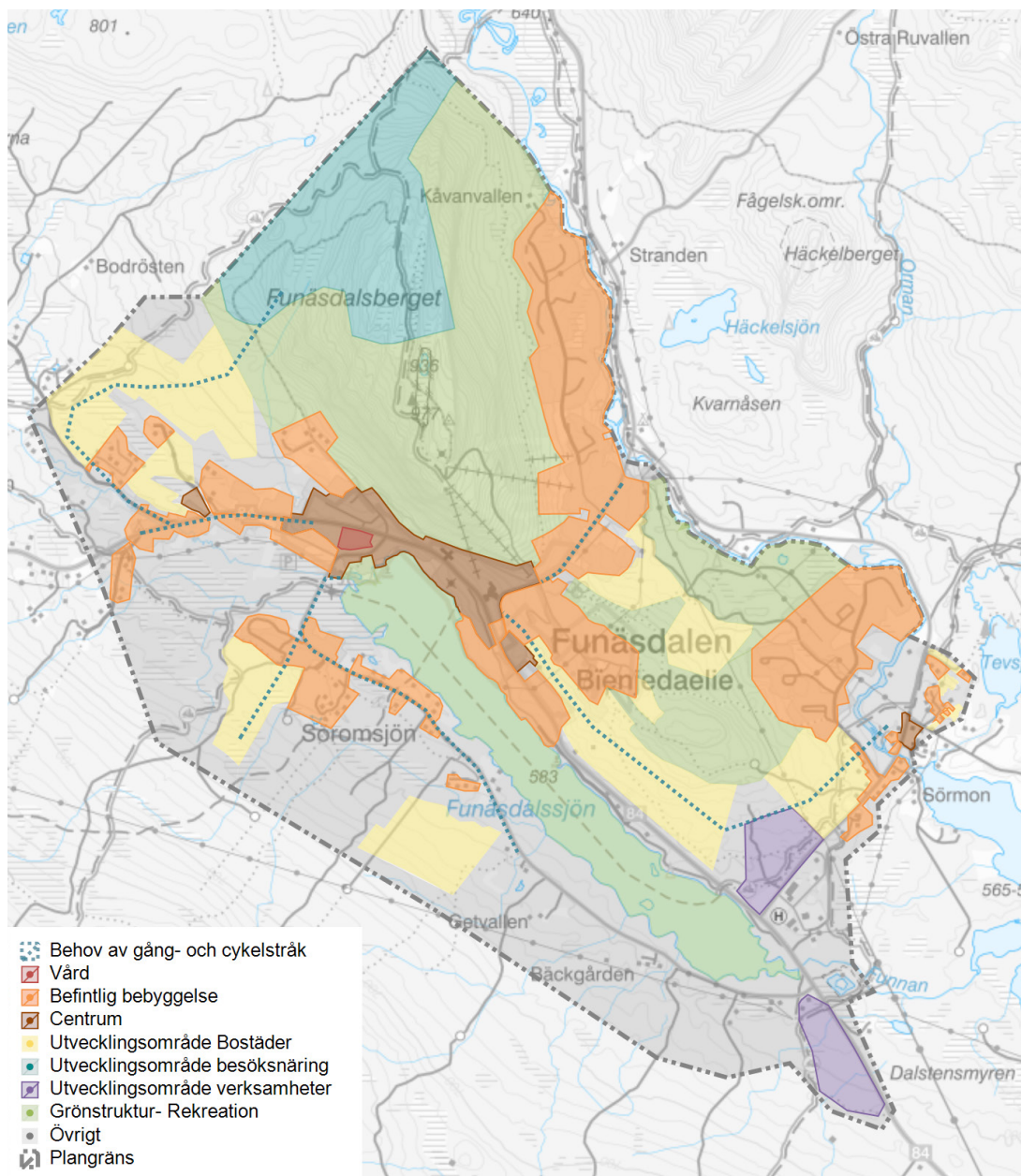
Flytt av väg 84 – en vision

Kommunen vill påtala behovet av att på lång sikt flytta ut väg 84 från de centrala delarna av Funäsdalens by.

Den fördjupade översiktsplanen har utformats för att konkretisera dessa utvecklingsfaktorer, det vill säga beskriva hur marken i och kring samhället ska användas för att tillgodose de behov som ligger bakom dem.

Planförslaget

Kommunens planförslag innebär att mark tas i anspråk för bostäder, verksamheter och besöksanläggningar. Utpekandena grundar sig i de flesta fall på ett intresse hos markägaren för att utveckla sin mark. Därför har området prövats utifrån såväl utvecklingsfaktorer som allmänna intressen som strandskydd, riksintresseutpekanden, natur- och kulturvärden samt förutsättningar för att Funäsdalen ska utvecklas i en god helhet.

Förslag till ny fördjupad översiktsplan för Funäsdalen - föreslagen markanvändning.

Utvecklingsområden för boende

Sammanlagt har åtta utvecklingsområden för boende identifierats. Dessa bedöms tillsammans kunna rymma cirka 2 600 lägenheter i form av dels fristående enbostadshus, dels i form av flerbostadshus.

Kommunen föreslår flera utvecklingsområden för bostäder. Områden som är utpekade för boende ska i huvudsak bestå av olika former av bostäder med tillhörande funktioner, så som mindre tekniska anläggningar och parkeringar. Här inryms även mindre grönområden, skola och förskola. Gång- och cykelvägar skall anordnas till och inom nya områden.

1 Norra slutningen av Röstberget

Röstbergets norrslutning ligger i nära anslutning till skola, förskola och rekreationsområden, med bra kommunikationer. Området bedöms översiktligt kunna rymma cirka 300 lägenheter.

2 Sydsluttning röstberget, tältplatsen

Området bedöms kunna rymma en blandad bebyggelse. Dels finns möjligheter att utveckla ett mindre handelsområde för dagligvaruhandel, dels boende med översiktligt cirka 350 lägenheter.

3 Ljusnedal – östra delen av röstberget

Området bedöms vid en utveckling på sikt kunna bidra till att knyta ihop Funäsdalen med Ljusnedal. Inom området bedöms översiktligt cirka 100 lägenheter för boende kunna tillskapas.

4 Ljusnedal – samlad förtätning

Kommunen ansökte under 2019 om att få förvärva delar av fastigheten Ljusnedal 1:1. Ansökan avstyrktes, men kommunen ser fortsatt behov av ytterligare boende i Ljusnedal och avser att med en reviderad ansökan på nytt ansöka om att förvärva begränsade delar av fastigheterna Ljusnedal 1:1 och Ljusnedal 6:1 som ligger i anslutning till befintlig bebyggelse. Inom området bedöms översiktligt cirka 30 lägenheter kunna tillskapas.

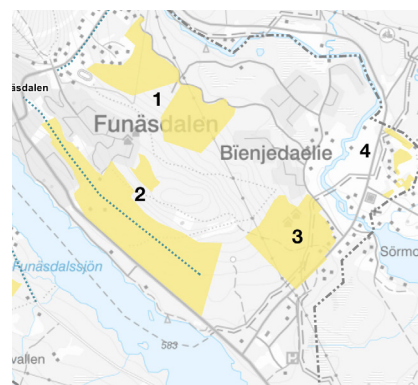
5 Vivallen – västra sidan av Funäsdalsberget

En utveckling av området bidrar till att utveckla Funäsdalens by åt väster. Området har god tillgång till rekreationsområden med spår och leder och ligger ca 2 km från Funäsdalens centrala delar. Inom området bedöms översiktligt cirka 400 lägenheter kunna tillskapas.

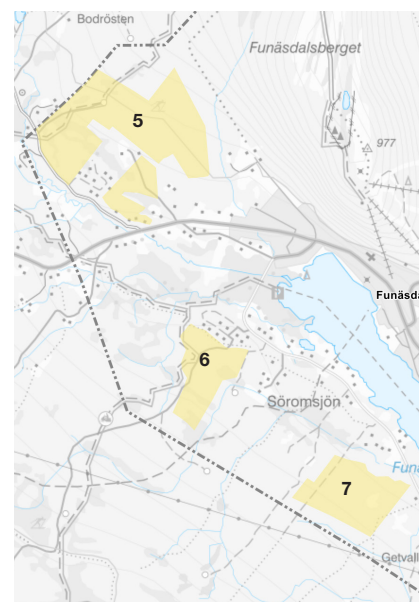
6 Söromsjön

Området utgör en naturlig utveckling av befintligt bostadsområde med god tillgång till kommunal service. Det finns olika alternativ för anslutningsväg till området, dock är dessa alternativ beroende av möjligheten att nyttja omkringliggande fastigheter. Kommunen bedömer att området rymmer cirka 100 lägenheter

I dagsläget är Tullvägen förhållandevis smal och saknar belysning. För att öka tillgängligheten och trafiksäkerheten för så väl bilister som oskyddade trafikanter bör tillfartsväg och stråk från de centrala delarna även undersökas i vidare detaljplanering.

Förslag till utvecklingsområden för boende (1-4).

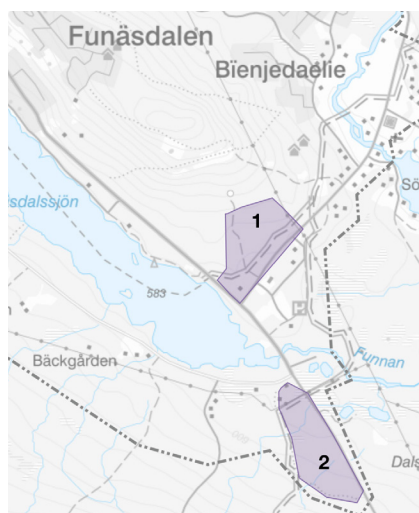
Förslag till utvecklingsområden för boende (5-8).

7 Södra sidan Funäsdalssjön

Området bedöms primärt lämpligt för både permanentboende och fritidshus. Då området inte är i direkt närhet till Funäsdalens centrala delar kommer ett visst bilberoende kvarstå för området. Gång och cykelväg saknas på Tullvägen som går runt Funäsdalssjöns södra delar vilket också förstärker bilberoendet.

Utvecklingsområden verksamheter

Områden utpekade för verksamheter avser företagsområden för större verksamheter, handel, sportarenor och drivmedelsförsäljning som inte är centrumberoende. Tillhörande funktioner så som gång- och cykelväg, parkeringar och tekniska anläggningar ingår. Två olika områden är utpekade för sådan markanvändning.

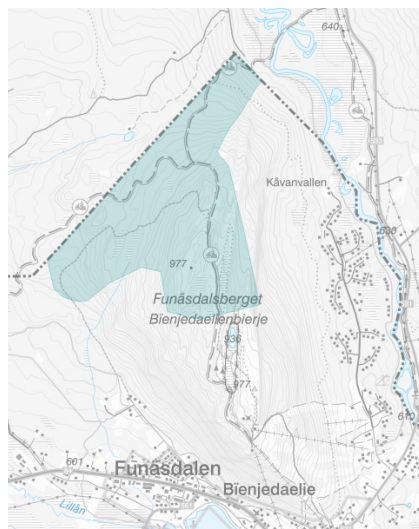
Förslag till utvecklingsområden för verksamheter.

1 Östra sidan av Röstberget / Ljusnedal

Området sträcker sig från korsningen väg 84 och Ljusnedalsvägen mot norr. Området består mest av yngre uppväxande barrskog. Längs vägkanter har några växt- och insektsarter med högre naturvärde observerats, vilket behöver undersökas vid planering av in- och utfarter.

2 Östra sidan av Funäsdalssjön

Området är sedan tidigare utlagt som ett reservområde för industri i fördjupad översiktsplan från 2009. Området bedöms inledningsvis lämpligt som ett företagsområde för större verksamheter, handel, sportarenor och drivmedelsförsäljning som inte är centrumberoende samt verksamheter som kräver eller gynnas av direkt närhet till riksväg 84. Området kommer att utgöra ny entré till Funäsdalen från öster.

Förslag till utvecklingsområde för besöksnäring.

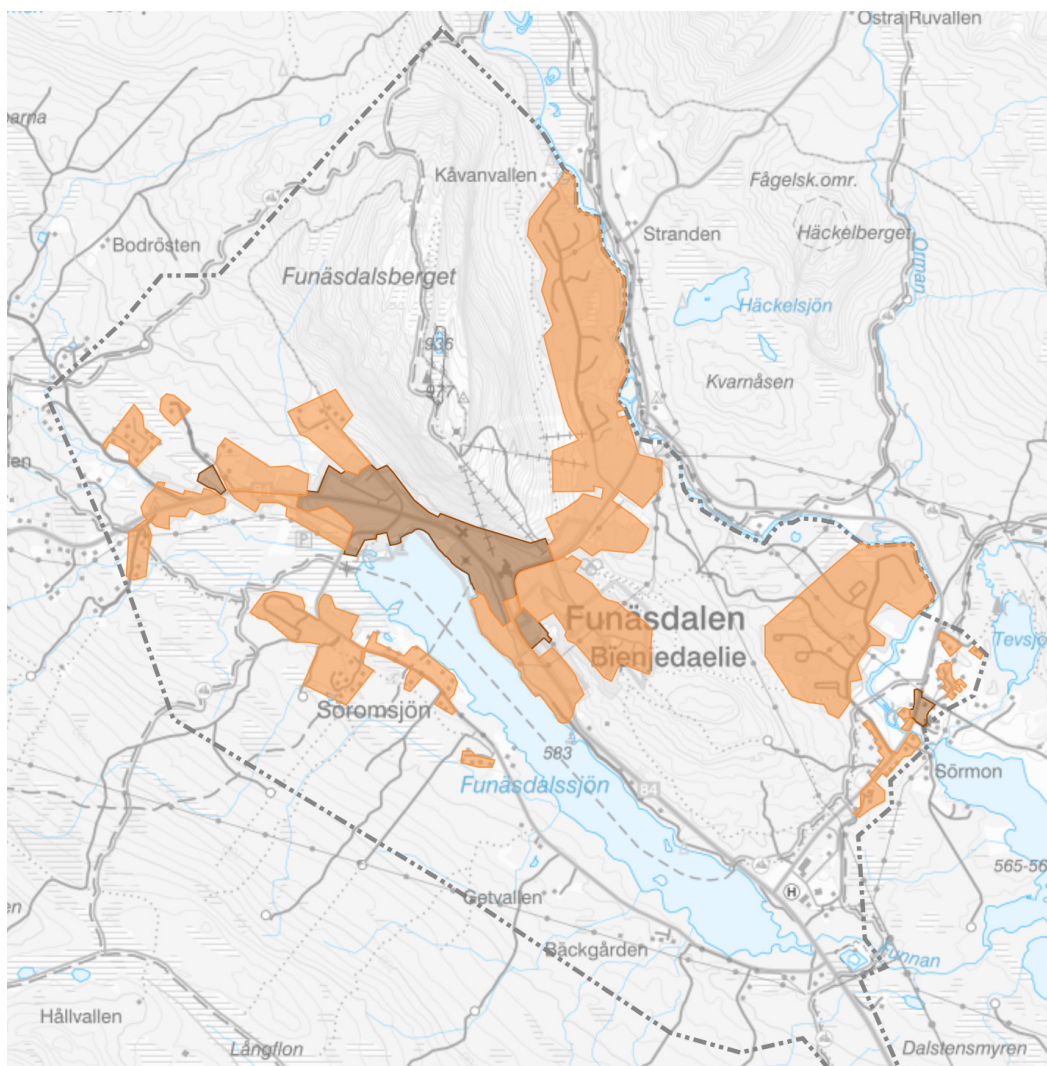
Utvecklingsområden besöksnäring

Område för besöksverksamhet, fritidshus, alla typer av tillfällig övernattning samt konferensanläggningar. Här ingår kulturella och religiösa verksamheter, idrotts- och sportanläggningar med tillhörande byggnader och övriga besöksanläggningar.

Området består till stor del av kuperad naturmark. Kommunen anger att detaljplanering ska föregås av ett planprogram för hela området som ska undersöka förutsättningarna närmare, det kan också innebära vissa justeringar av den mark som är utpekad. Ett planprogram behöver visa på goda förutsättningar för utbyggnad innan området kan detaljplaneras.

Befintlig bebyggelse och centrum

Inom befintlig bebyggelse och centrum beräknar kommunen att det finns utrymme för en förtätning av totalt 300 respektive 400 lägenheter. Med det menas att inom redan bebyggda områden totalt kan tillskapas en förtätning av cirka 700 lägenheter.

Befintlig bebyggelse som bedöms kunna förtätas.

Alternativ till planförslaget

Befintlig fördjupad översiktsplan - nollalternativ

Den befintliga fördjupade översiktsplan som omfattar Funäsdalen redovisar ett flertal mindre, spridda områden utpekade för boende. På Funäsdalsbergets norra sida pekar den ut ett större område (uppdelat på mindre, separata områden) för turistiskt boende. Öster om berget är flera mindre områden utpekade för turistiskt boende. Viss mark är också utpekad för industriändamål.

Planen ger små möjligheter för verksamheter att utvecklas. Många verksamheter är lokaliserade inom bykärnan där utrymme för utveckling saknas. Det finns därför ett behov av mark för verksamheter som inte är beroende av ett centralt läge. Den befintliga fördjupade översiktsplanen ger inte förutsättningar för det.

Planen är endast delvis utbyggd och trots att den medger fortsatt utbyggnad av boende finns samtidigt en stor efterfrågan på planläggning av annan mark för boende. Lokaliseringen av utvecklingsområden behöver därför ses över.

Uppdelningen i små, spridda exploateringsområden riskerar att leda till utbyggnad som inte fullt ut tillser behovet av väl dimensionerad infrastruktur, gång- och cykelvägar, teknisk försörjning eller påverkan på intressen som behöver utredas i större skala. Att utbyggnaden enbart fokuserar på det enskilda detaljplaneområdets, eller fastighetens, behov. Rådande brist på bland annat parkeringsplatser och gång- och cykelvägar bedöms till viss del vara konsekvenser av den mer spridda och ragmenterade planeringen av samhället.

Alternativ avgränsning av planområdet

Den befintliga fördjupade översiktsplanen omfattar ett betydligt större område än Funäsdalens samhälle. Förutom mark där planen sätter en viss användning, omfattas även större markområden benämnda som "övrigt område", dels vissa områden som är utpekade för skyddsvärd natur, dels ett område reserverat för allmän väg.

För mark utpekad som "övrigt område", anger handlingen att endast mindre kompletteringar av befintlig bebyggelse, liksom bebyggelse för jord- och skogsbrukets behov ska tillåtas och att PBL:s generella bestämmelser ska gälla. Inga nya planområden för bebyggelse tillåts. Inom områden utpekade för högre naturvärden anges att ingen bebyggelse bör tillåtas utom för friluftslivets- och skogsbrukets behov.

Det utpekade vägreservatet sydväst om Funäsdalssjön visar ett förslag till ny sträckning av riksväg 84 som förbifart förbi Funäsdalen. Sträckningen är kommunens egen och bygger inte på något underlag från Trafikverket. Enligt uppgift från Trafikverket finns ingen planering om sådan förbifart.

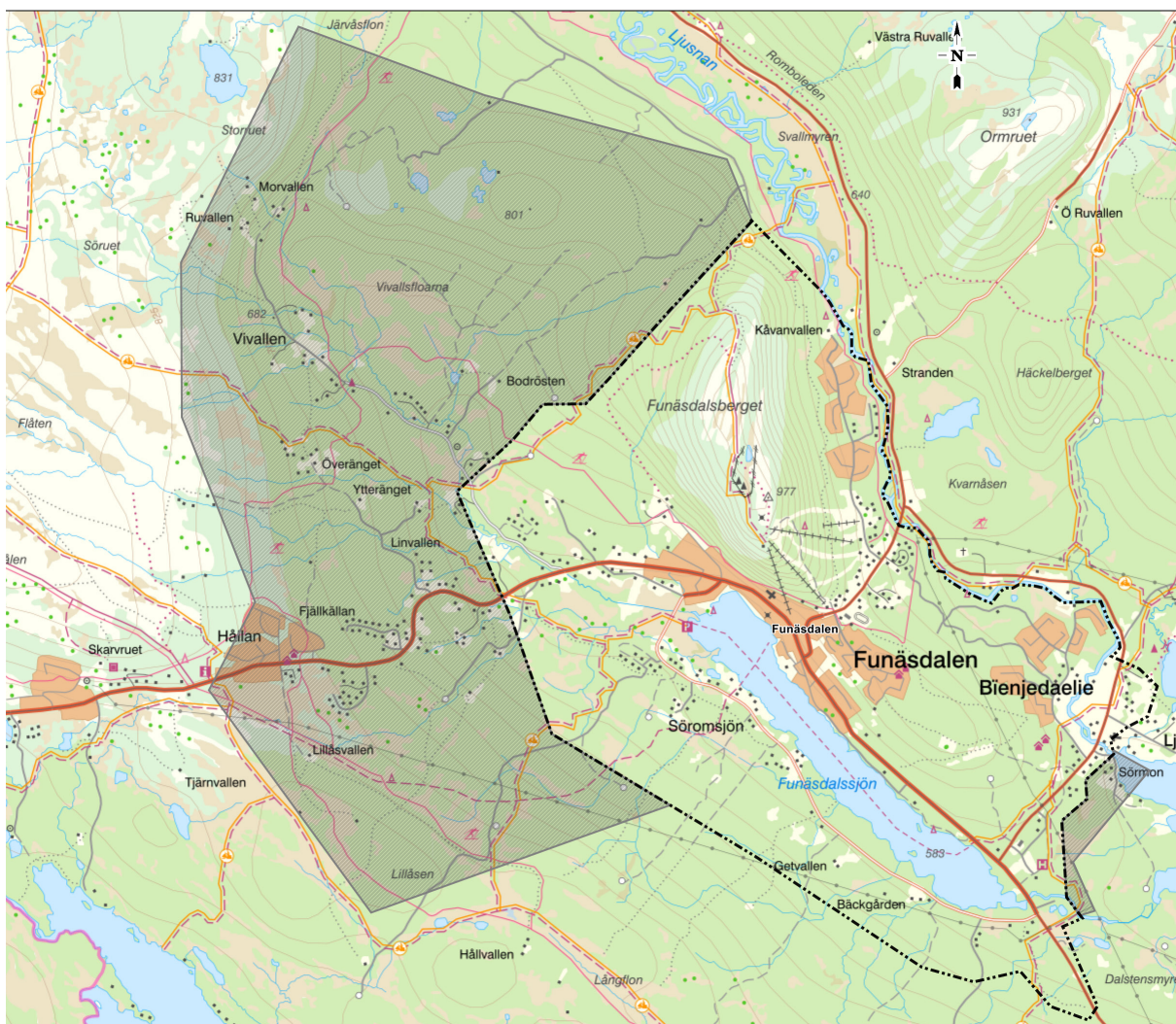
All mark utanför Funäsdalens samhälle är i privat ägo och vid sidan av planmonopolet och bygglovsplikten har kommunen liten kontroll över marken. Generella bestämmelser ur plan- och bygglagen och miljöbalken

gäller fullt ut – oavsett om marken ligger inom avgränsning för FÖP-område eller inte. Utpekande som ”övrig mark” saknar därmed betydelse.

Vad gäller mark som är utpekad för högre naturvärden påverkar kommunens utpekande endast detaljplanläggning. Det påverkar inte andra sätt att bruka eller sköta marken som också kan påverka naturmiljön. Marken omfattas inte av något formellt skydd och kommunen har inte uttalat några intentioner om att sådant ska inrättas.

Kommunen har ingen möjlighet att påverka att marken förvaltas på ett sådant sätt att naturvärdena bevaras. Om ansökan om planbesked inkommer till kommunen prövas lämplighet utifrån bland annat naturvärden i samtliga fall. Detaljplanering av naturmark föregås alltid av naturvärdesinventering om det inte uppenbart saknas behov för det. Höga naturvärden fångas därför upp i samband med detaljplanering.

En fördjupad översiktsplan ska visa kommunens viljeinriktning kring hur mark och vatten ska användas. Det saknas skäl att inkludera mark som inte omfattas av ett aktivt ställningstagande kring dess användning. Det leder i stället till en otydlighet kring hur marken ska användas, markägarens rättigheter och kommunens befogenheter. Kommunen bedömer därmed att den tidigare omfattningen inte ska användas i det nya planförslaget utan att den befintliga översiktsplanen upphävs i de delarna.

De delar av befintlig fördjupad översiktsplan som kommunen av ser att upphäva.

Miljökonsekvenser

Avgränsning

Den fördjupade översiktsplanens syfte är att redovisa hur kommunen ställer sig till att mark och vatten ska användas. Den anger en strategisk inriktning för utvecklingen. Förslaget till markanvändning redovisar den markanvändning som kommunen vill se, med hänsyn till allmänna intressen.

Under arbetet har ett stort antal områden bedömts mot allmänna intressen såsom miljövärden och risker för hälsa och säkerhet. Det medför att flera områden inte inkluderats i den fördjupade översiktsplanen. Anledningar till avgränsning av områden handlar framför allt om

- mindre områden, då kommunen eftersträvar planering av större sammanhängande områden,
- mark som omfattas av strandskydd där kommunen saknar skäl att häva strandskyddet,
- områden i brant terräng där risk för ras och skred kan förekomma.

Kommunen har även bedömt hur väl samtliga anspråk överensstämmer med de målsättningarna den fördjupade översiktsplanen syftar till att uppnå.

Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar de olika aspekter av miljöpåverkan som bedöms vara betydande. Andra effekter än de som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen kan uppstå, men bedöms inte vara av någon betydande omfattning. De parametrar som miljökonsekvensbeskrivningen redovisar är :

- naturvärden,
- vattenmiljö,
- kulturmiljö,
- hälsa och säkerhet, samt
- överensstämmelse med nationella bestämmelser (riksintressen, miljö kvalitetsnormer, miljömål).

Miljökonsekvensbeskrivningen redovisar även sociala och ekonomiska konsekvenser avseende:

- tillgång till goda livsmiljöer,
- tillgång till samhällsservice, samt
- näringsliv arbete och handel
- attraktionskraft och tillväxt.

Då en översiktsplan utgör ett tidigt steg i samhällsutvecklingsprocessen behöver bedömningar ofta göras utifrån begränsad information. I takt med att planeringen blir mer detaljerad tillkommer även mer detaljerad information. I det här översiktliga skedet behandlas därför vissa miljöaspekter utifrån förutsättningar att kunna visa hänsyn och hantera effekter under efterföljande skeden i planprocessen.

Naturvärden

Kommunen har översiktligt inventerat de olika utvecklingsområdena i syfte att kartlägga områden med förutsättningar att hysa högre naturvärden. Exempelvis förutsätts äldre skog med längre kontinuitet, förekomst av våtmarker och äldre hävdad mark ge förutsättningar för högre naturvärden än skogliga föryngringsytor och ungskog.

Oavsett förutsättningar behöver naturvärden inom samtliga utvecklingsområden inventeras på en mer detaljerad nivå inför att ett område ska detaljplaneras. Inventeringsbehov nämns även i planförslaget, som också är tydligt anger att detaljplaneringen ska anpassas efter resultaten.

Område för boende – Norra sidan av Röstberget

Området sträcker sig längs nordostsluttningen mellan 650 möh från Röstbergets idrottsplats med fotbollsplan i väst ner mot Ljusnan ca 600 möh i norr. Stora delar av området består av skogliga föryngringsytor.

Med anledning av att skogen är avverkad hyser området troligtvis relativt låga naturvärden inom övervägande delar. Förutsättningar för högre naturvärden finns främst i de nordvästra respektive nordöstra delarna som inför detaljplanering behöver inventeras med avseende på såväl biotop- som artvärden.

Område för boende - Sydsluttning röstberget

Området sträcker sig från nära Ljusnedalsvägen i söder, längs väg 84 och binder samman befintlig bebyggelse i Funäsdalen med Ljusnedal. Stora delar av området består av yngre barrblandskog med få fynd av naturvårdsarter. Identifierade naturvårdsarter har framför allt hittats längs vägkanter där det fläckvis finns en artrik ängsmarksflora.

Fem rödlistade arter finns noterade, bland annat violett guldvinge som är klassad som starkt hotad. Hela området bör inventeras med avseende på naturvärden i samband med detaljplanering och hänsyn ska visas utifrån resultaten. Skogen närmast befintlig bebyggelse i väst tillför flera ekosystemtjänster för bostadsområdet och bör bevaras.

Område för boende - Ljusnedal – östra delen av röstberget

Området ligger mellan cirka 600 och 640 meter över havet och är beväxt av barrskog. I vissa delar, dels ett smalt stråk närmast befintlig bebyggelse i sydöst, dels den nordvästra delen, förekommer äldre skog med längre kontinuitet. I övrigt består området av föryngringsytor eller yngre plantering.

Förutsättningar för högre naturvärden finns främst inom de mindre delar av området som består av skog med längre kontinuitet.

I samband med detaljplanering behöver området som helhet inventeras. Den gröna infrastrukturen närmast befintlig bebyggelse bör bevaras för de ekosystemtjänster den ger. Längs befintliga vägkanter och öppna marker finns tidigare fynd av skyddsvärda kärleväxter. I övrigt finns få sedan tidigare noterade artfynd.

Vivallen – västra sidan av Funäsdalsberget

Marken sträcker sig från Funäsdalsbergets sydvästfot och sluttar långsamt ner mot vägen till Vivallen. Området består av äldre barrblandskog, myrmark, yngre trädplanteringar med tall eller contorta samt föryngringsytor.

I den översta delen samt i det sydvästra hörnet finns äldre barrblandskog med inslag av myrmark. Delar av skogen är naturskogsartad med riklig förekomst av död ved och äldre träd. Inom området finns flertalet fynd av naturvårdsarter. Vissa är knutna till äldre kontinuitetsskog, andra till öppna myrar och vägkanter med ängsflora och några mycket ovanliga arter finns noterade precis utanför området i ett äldre kalkbrott. Här finns till exempel norra Europas enda fynd av Härjedalslav. Totalt finns 19 rödlistade arter noterade, varav 4 är klassade som sårbar, en som starkt hotad och en akut hotad.

Den kvarvarande äldre barrskogen är en viktig del av en större sammanhängande grön infrastruktur med mycket höga naturvärden runt Funäsdalsberget. I samband med exploatering bör naturvärdesinventering utföras på delområden med artrika vägkanter, myr, äldre skog och runt kalkbrott. Resterande delar som utgör cirka halva områdets yta består av ungskog eller föryngringsyta med troligtvis lägre naturvärden.

Område för boende – Söromsjön

Området består mest av yngre barrblandskog, skogsplanteringar, myrmark, skogsbilväg och några mindre skogsområden med äldre barrblandskog. I den nordvästra delen finns rester av hagmarksstängsel vilket tyder på att området använts för bete. Ett fåtal naturvårdsarter förekommer i de äldre skogsbestånden och är knutna till äldre träd och död ved. Den förhållandevis stora andelen yngre skog ger sämre förutsättningar för högre naturvärden. Vid exploatering bör naturvärdesinventering utföras framför allt med fokus på myrmarken och den äldre skogen.

Område för boende - Södra sidan Funäsdalssjön

Området består av en skogssluttning som sluttar ner mot Funäsdalssjöns södra sida från cirka 670 möh ner till cirka 580 möh vid sjökanten. I området förekommer äldre barrblandskog med inslag av björk som delvis är påverkad av äldre skogsbruk. På drygt hälften av ytan finns ungsogar och föryngringsytor. Några äldre ängsmarker med upphörd hävd finns dels runt den befintliga bebyggelsen, dels inne i skogen. Bäckar rinner genom området, till exempel Stormyrbäcken, som mynnar i Funäsdalssjön.

I den äldre barrblandskogen förekommer en del naturvårdsarter som är knutna till äldre träd och död ved. Träd över 200 år förekommer spritt. Längs landsvägen finns fynd av rödlistade kärlväxter och även den starkt hotade fjärilen violett guldvinge. I samband med exploatering bör naturvärdesinventering genomföras i den äldre skogen, området närmast sjön, bäckar, samt artrika vägkanter och ängsmark. Föryngringsytor och ungskog kan förväntas ha lägre naturvärden.

Område för verksamheter – Östra sidan av Röstberget/Ljusnedal

Området är knappt 30 hektar och sträcker sig från korsningen väg 84 och Ljusnedalsvägen mot norr. Skogen är konventionellt brukad och består mest av yngre uppväxande barrskog. Naturvärden och artförekomster är inte undersökt, men kan antas vara begränsat i det påverkade området. Längs vägkanter har vissa ovanliga växter och insekter observerats, vilket bör undersökas vid planering av in- och utfarter till området.

Område för verksamheter Östra sidan av Funäsdalssjön

Området ligger i ganska flack terräng med myrmark och barrblandskog. Skogen är påverkad av skogsbruk och cirka en tredjedel av området utgörs av föryngringsytor. Inom området, i lite fuktigare mark har orkidéer, exempelvis blodnycklar observerats vilket tyder på kalkpåverkad mark som ger förutsättningar för värdefull kärlväxtflora. Inför detaljplanering behöver områdets naturvärden inventeras.

Område för besöksnäring - Nordvästra sidan av Funäsdalsberget

Funäsdalsbergets skogsklädda och blockrika sluttningar uppvisar en unik biologisk mångfald. Äldre skog med lång kontinuitet sträcker sig runt hela berget. Skogen runt berget är en del i ett större område av grön infrastruktur som utgörs av äldre fjällnära skogsmiljöer med rik biologisk mångfald i områdets omgivningar. I bergets branta omgivningar finns en stor mångfald av insekter som är beroende av den speciella miljön. Här finns till exempel mycket ovanliga och rödlistade urskogsfjärilar, som till exempel Urskogsfly och Bredvingat skogsfly. Området har också högre värden för fågellivet.

Detaljplanering av området behöver föregås av ett planprogram och det är lämpligt att områdets naturvärden inventeras i samband med att ett planprogram upprättas för att det i ett tidigt skede ska vara möjligt att undersöka om området är lämpligt för vidare detaljplanering och hur det i så fall kan bebyggas med hänsyn till dess naturvärden.

Konsekvensbedömning naturvärden

Då ingen fullständig naturvärdesinventering har utförts kan inte någon fullständig bedömning av påverkan på naturvärdena göras. Områdena har studerats översiktligt med avseende på övergripande förutsättningar för högre naturvärden. Skog med längre kontinuitet indikerar större sannolikhet att området hyser högre naturvärden än områden med ungskog eller föryngringsytor. Lika så ökar äldre betesmarker och våtmarker förutsättningarna för högre naturvärden.

Utifrån kommunens översiktliga inventering bedöms de flesta områden ha en varierande sammansättning. Utvecklingsområdena omfattar till stor del avverkad skogsmark och yngre planteringar. Inslag av mark med förutsättningar för högre naturvärden förekommer dock på flera håll. Högst naturvärden förekommer kring Funäsdalsberget och i dess förlängning västerut. Kommunen anger att detaljplanering av Funäsdalsbergets norrsida behöver föregås av ett planprogram där inventering och utredning av områdets naturvärden ska tas fram. Resultatet ska utgöra underlag för bedömning om fortsatt detaljplanering av området är lämplig.

Inom utvecklingsområden som inte kräver planprogram bedömer kommunen att hänsyn till naturvärden ska undersökas och utredas inom ramen för detaljplanering.

Förutsättningarna för högre naturvärden är spridda och förhållandevis små i relation till utvecklingsområdenas totala storlek. I samband med detaljplanering ska en naturvärdesinventering tas fram som ska utgöra underlag för planarbetet. Utformningen av detaljplanen ska anpassas efter resultatet från naturvärdesinventeringen.

Utifrån befintlig kunskap bedöms planförslaget i stora delar kunna genomföras med mindre påverkan på naturvärden och biologisk mångfald. Kommunen behöver dock skaffa fram mer kunskap för att på ett bra sätt kunna redovisa förekommande naturvärden och ta erforderlig hänsyn.

Vattenmiljö

Vattenförekomster inom planområdet

Det finns ett antal vattenförekomster inom planområdet där Funäsdalssjön är den mest framträdande. Ett flertal mindre bäckar leder till sjön. I den södra delen av planområdet har sjön sitt utlopp i Funnan som rinner ut i Ljusnedalssjön. Ljusnedalssjön utgör en del av Ljusnan som sträcker sig kant i kant med planområdets nordöstra gräns.

Funäsdalssjöns ekologiska status klassas som måttlig. Äldre anläggningar nedströms sjön påverkar fiskars och andra organismers möjlighet till vandring mellan sjön och Funnan. Det påverkar bland annat harr och öring som behöver tillgång till båda biotoperna i sin livscykel. Vidare är sjön påverkad av atmosfäriskt nedfall av kvicksilver och bromerad difenyleter, vilket sänker den kemiska statusen. Föreslagen miljö kvalitetsnorm är att god ekologisk status ska uppnås till 2033. Möjliga åtgärder för att komma dit föreslås vara olika åtgärder som förbättrar konnektiviteten i systemet såsom flottledsåterställning, anordningar för förbättrad passage vid anläggningar och omläggning av vägtrumma.

Ljusnan är uppdelad i flera vattenförekomster. Övre Ljusnan, uppströms Ljusnedalssjön bedöms ha måttlig ekologisk status där bristande konnektivitet och atmosfärisk deposition av kvicksilver och bromerad difenyleter pekats ut som orsaker till att den inte når god ekologisk status. Förslag till ny miljö kvalitetsnorm är att god ekologisk status ska uppnås till 2033. Som möjliga åtgärder för att uppnå god ekologisk status lyfts olika åtgärder för förbättrad konnektivitet fram, som anordningar för upp- och nedströmspassage vid anläggningar samt omläggning av vägtrummor.

Ljusnedalssjön klassas som ett kraftigt modifierat vatten på grund av påtaglig utbyggnad för vattenkraft. Förslag till ny miljö kvalitetsnorm anger att god ekologisk potential ska uppnås år 2027. Möjliga åtgärder för att nå upp till det är olika konnektivitetshöjande åtgärder i systemet. Atmosfärisk deposition av kvicksilver och bromerade difenyleter medför att god kemisk status inte uppnås i Funäsdalssjön.

Sörmon är en grundvattenförekomst som ligger nordöst om Röstberget. Den tillgodoser Funäsdalens samhälles behov av dricksvatten. Enligt statusklassningen bedöms den uppnå såväl god kemisk status som god kvantitativ status vilket också utgör gällande miljö kvalitetsnorm.

Konsekvensbedömning vattenmiljöer

Mark som omfattas av strandskydd har undantagits från områden som kommunen anser lämpliga för bebyggelse. I enstaka fall har mark som omfattas av strandskydd inkluderats i föreslagna utvecklingsområden då avgränsningen är gjord efter tillgängliga kartor. Mindre vattendrag som inte är utmärkta på karta kan därför behöva hanteras i senare skede.

För att inte sjöar, vattendrag och grundvattenmagasin ska påverkas negativt av att marken bebyggs är det dels viktigt med en fullgod hantering av spillvatten från hushåll.

Samtliga utvecklingsområden kan anslutas till kommunalt reningsverk. Ett område har något sämre förutsättningar för anslutning och där kan en samlad enskild lösning övervägas. En avloppsanläggning kräver alltid tillstånd från kommunens miljö- och byggnämnd där platsens förutsättningar och anläggningens lämplighet kan prövas.

Dagvatten behöver hanteras i samband med detaljplanering vilket också är ett generellt ställningstagande i kommunens översiktsplan. En dagvattenutredning behöver visa att marken kan bebyggas utan att avrinning från området påverkar nedströms liggande vattenförekomster på ett negativt sätt, samt att inga risker uppstår för nedströms liggande bebyggelse. Dagvattenutredning ska också säkerställa att inga risker kopplade till ras skred eller erosion uppstår.

Konkreta åtgärder för fördröjning och rening av avrinnande vatten utreds i detaljplaneskedet eftersom sådana åtgärder behöver planeras i relation till infrastruktur och bebyggelse. Samtliga utvecklingsområden bedöms dock vara av sådan storlek och ha de förutsättningar som krävs för att kunna omhänderta avrinnande dagvatten inom områdena. Med en medveten hantering av dagvatten som också följs upp under exploateringsskede bedöms planförslaget kunna genomföras utan påtaglig påverkan på vattenmiljöer i området.

Ett utvecklingsområde för boende berör tertiär skyddszon för vattentäkt. Vattenskyddsområdets föreskrifter anger inga begränsningar för användning av marken för boende. Inom tertiär skyddszon regleras endast deponier och användning av kemiska bekämpningsmedel och liknande. Exploatering behöver föregås av en utredning av hydrologi och hantering av dagvatten som visar att en planerad utbyggnad inte äventyrar vattentäkten, varken med avseende på kvalitet eller kvantitet.

Utifrån kända förutsättningar bedöms planförslaget kunna genomföras utan större påverkan på vattenförekomsterna inom planområdet. Det kräver dock en medveten hantering av avrinning, framför allt under byggskede, för att undvika att vattenförekomsterna påverkas av framför allt sedimenttransport i avrinning från utbyggnadsområden.

Kulturmiljö

Bebyggelse över tid

Funäsdalens bebyggelse har sina rötter i fjällbondekulturen där samhället växte fram genom de förutsättningar som landskapet, naturen, jordbruket och självhushållningen gav. Kulturmiljön har starkt präglats av fjällandskapet och hur människan förhållt sig till och använt naturen. Det var länge fjällbondens villkor och förutsättningar som till största del formade utvecklingen, vilket har präglat bebyggelsen i Funäsdalen.

Under senare tid har samhället påverkats av andra influenser, där turismens tillväxt kanske varit den starkaste. Tillkomst av hotellbyggnader, liftanläggningar och bebyggelse för handel och service är exempel på bebyggelse som bottenar i besöksnäringens behov. Idag är Funäsdalen ett samhälle som präglas både av det traditionella småskaliga fjällnära jordbruket, och av de inslag av annan kultur som kommit till Funäsdalen genom turismens framväxt och inflyttning från andra delar av Sverige. Ny bebyggelse kommer i sin tur att som årsringar färgade av sin tid att ge avtryck som bidrar till att vidare forma Funäsdalens kulturmiljö.

Områden med högre kulturvärden

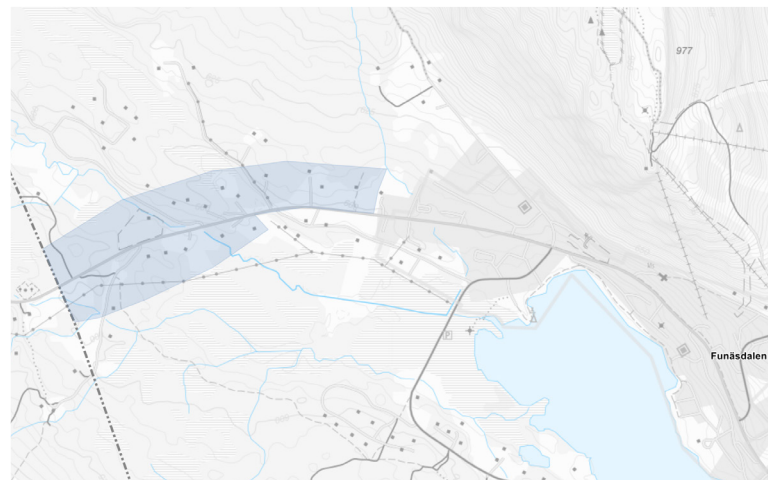
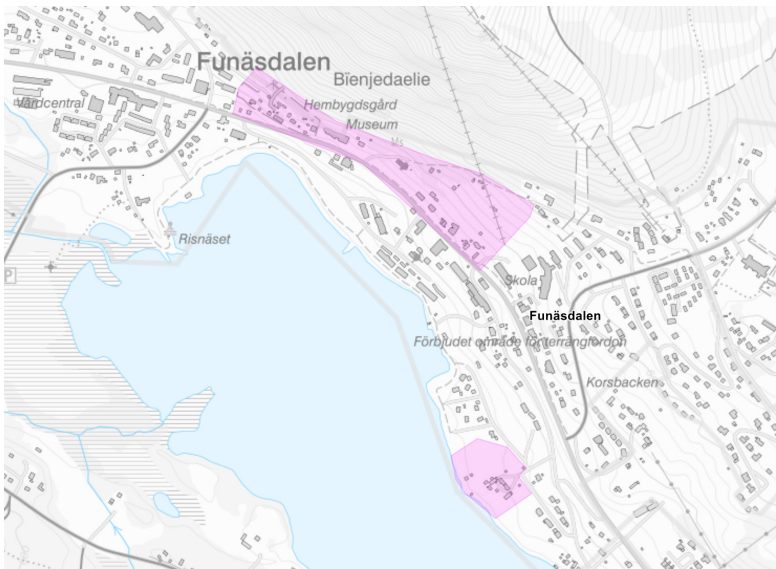
Inom bykärnan finns bitvis den gamla karaktären bevarad, även om hotell, skidanläggningar och butiker numer präglar samhällsbilden. Området Olen nere vid sjön med ett unikt bostadshus, timrade ekonomibyggnader och omgivande öppen mark är av stor betydelse för landskapsbilden. Olen's äldsta byggnad är ett härbre swom daterats till 1730.

Gården Påls ligger mitt i Funäsdalen och ska vara en av de äldsta gårdarna i byn. Det röda bostadshuset och den hävdade marken ovanför, kontrasterar mot omgivningen genom att visa hur Funäsdalen såg ut i äldre tider.

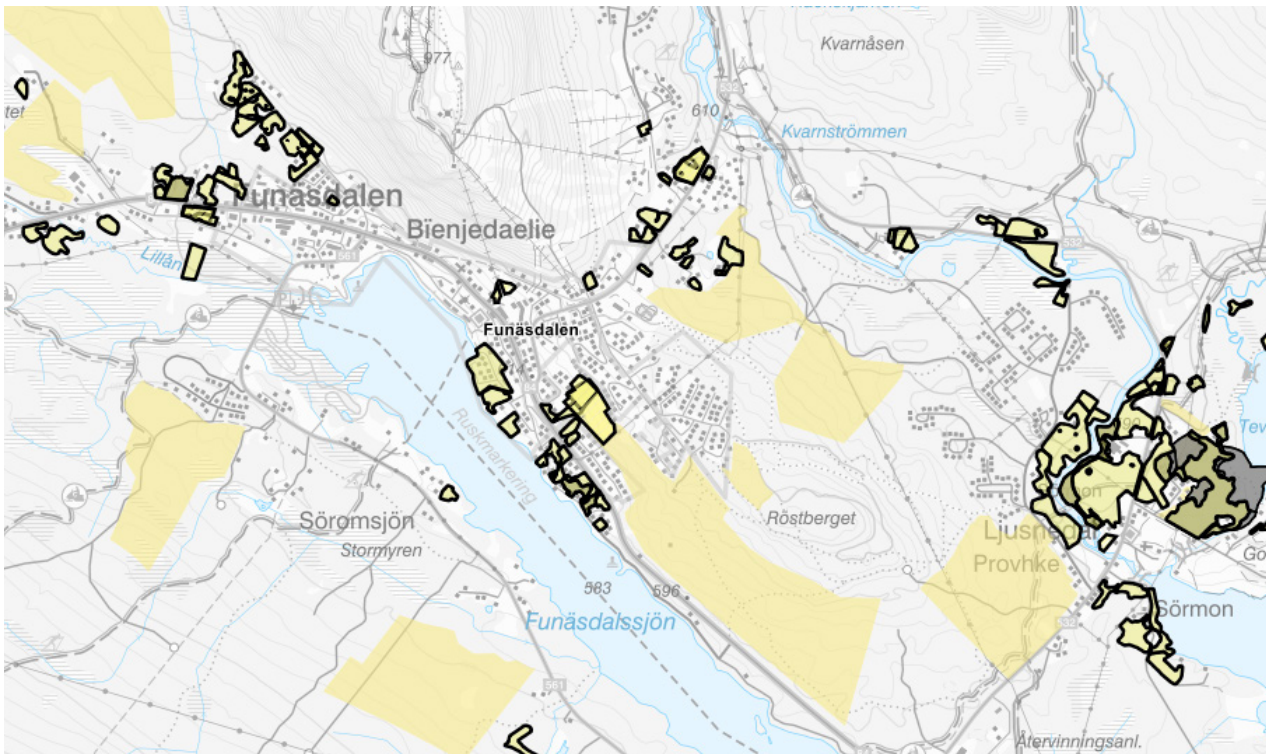
Fornminnesparken och kyrkan ligger i ett område under Funäsdalsberget. I området finns nu ett 25-tal hus samt Härjedalens fjällmuseum som invigdes 1999. Strax öster om museet står Funäsdalens kyrka, som invigdes 1928. Fornminnesparken visar gammal byggnadskultur i västra Härjedalen, men också hur friluftsmuseer har utvecklats från den tidiga nationalromantiska tidens ideal och fram till dagens alltmer turismpåverkade verksamhet.

Invånarna i Funäsdalen har sedan 1800- och 1900-talen nyttjat de goda växtbetingelserna på bergets sydsida för odlingar och potatisåkrar i starkt sluttningsläge. För att hålla kvar jorden byggdes stenmurar och terrasser. Vissa potatisåkrar brukas än i dag.

Väster om bykärnan bildar landskapet en mosaik av öppet jordbrukslandskap med omväxlande slutna skogspartier som skapar ett tydligt uttryck av att befinna sig utanför bykärnan.

Områden med utpekade högre värden för kulturmiljön inom planområdet finns dels inom, dels väster om bykärnan.

Utvecklingsområden (svagt gula) har anpassats för att i möjligaste mån inte ta jordbruksmark (gult med svart gräns) i anspråk

Förhållningssätt

Kommunen beskriver ett antal förhållningssätt till de utpekade miljöerna för att värdena ska bevaras.

Öppen mark i anslutning till gården Påls ska bevaras för att hålla kvar historien av Funäsdalens gamla by. Viss del av marken är dock redan detaljplanerad för viss bebyggelse. Nyttillkommande bebyggelse ska även visa hänsyn mot kyrkan och dess omgivning som omfattas av kulturminneslagen. Kommunen ser restriktivt på ny bebyggelse som inte är en del av Fornminnesparken eller för kyrkans funktion.

Enligt den fördjupade översiktsplanen ska ny bebyggelse inom de äldre delarna av Funäsdalen förhålla sig till och respektera befintlig bebyggelse i form och uttryck. Komplementbyggnader ska placeras och utformas så att befintliga huvudbyggnader och tomtbilder respekteras. Vidare öreslår kommunen en enkel färgsättning samt att underhåll och ändringar utförs varsamt och anpassas till byggnadernas karaktärsdrag. Tidstypisk utformning av fasader, tak, fönster och detaljer behålls.

Väster om bykärnan föreslås att tät bebyggelse ska undvikas för att bevara platsens uttryck av landsbygd. Generellt anges att nya byggnader ska anpassas i form och uttryck till omkringliggande strukturer och upplevas som tillägg i samma skala och uttryck som sin omgivning.

Det brukade landskapet är av stort värde för kulturmiljön. Föreslagen bebyggelse har därför anpassats efter jordbrukets behov av mark för att inte ta jordbruksmark i anspråk - vilket även är positivt för kulturmiljöerna.

Konsekvenser

Inget av de utvecklingsområden som den fördjupade översiktsplanen föreslår ligger inom de kulturmiljöer som pekats ut för sina högre kulturmiljövärden. Därmed föreslås ingen ny omfattande bebyggelse inom eller i anslutning till dessa miljöer. Med de anpassningar av tillkommande bebyggelse som kommunen föreslår bedöms kulturvärdena kunna bevaras inom ramen för detaljplanering och bygglovsprocesser vid eventuell förtätning av den befintliga bebyggelsen.

I relation till samhällets befintliga bebyggelse föreslår den nya översiktsplanen relativt stora utvecklingsområden som möjliggör för en betydande tillväxt av samhället. Ett genomförande av planförslaget medför därmed att relativt stora delar av Funäsdalens bebyggelse kommer att vara präglade av andra behov, funktioner och en annan tid än de som präglade den mer ursprungliga bebyggelsen på orten.

Planförslaget tar ett område av insprängd betesmark i anspråk för bostäder i enlighet med ställningstagande i kommunens översiktsplan. Med omfattande tillkommande, nyare bebyggelse kan karaktären av jordbruksbygd därmed komma att bli svagare.

För att ny bebyggelse ska knyta an till ortens tradition är utformningen med större sammanhängande områden positiv där detaljplaneinstrumentet ger goda förutsättningar för en god utformning och anpassning av ny bebyggelse.

Hälsa och säkerhet

Ras och skred

Faktorer som orsakar risker för ras och/eller skred

Ras betyder att block, stenar, grus- och sandpartiklar rör sig fritt. Ras sker kring i bergväggar och i grus- och sandbranter. Skred är en sammanhängande jordmassa som kommer i rörelse. Skred förekommer i silt- och lerjordar. Skred kan även inträffa i siltiga eller leriga moräner om moränen är vattenmättad. Risker för att ras eller skred ska uppstå påverkas inte bara av vilka jordarter som förekommer utan också av hur mycket terrängen lutar.

Enligt uppgifter från Statens geotekniska institut finns förutsättningar för jordskred i moränslänter vid lutningar större än 17 grader. Vid lutningar från 10 till 17 grader finns förutsättningar för att jordmassor från ett redan uppkommit jordskred kan framkalla framåtgripande skred. På områden med lutningar från 2 till 10 grader nedanför brantare partier kan lätt transporterat material avlagras. Områden med lutningar mindre än 2 grader anses vara opåverkade av jordskred.

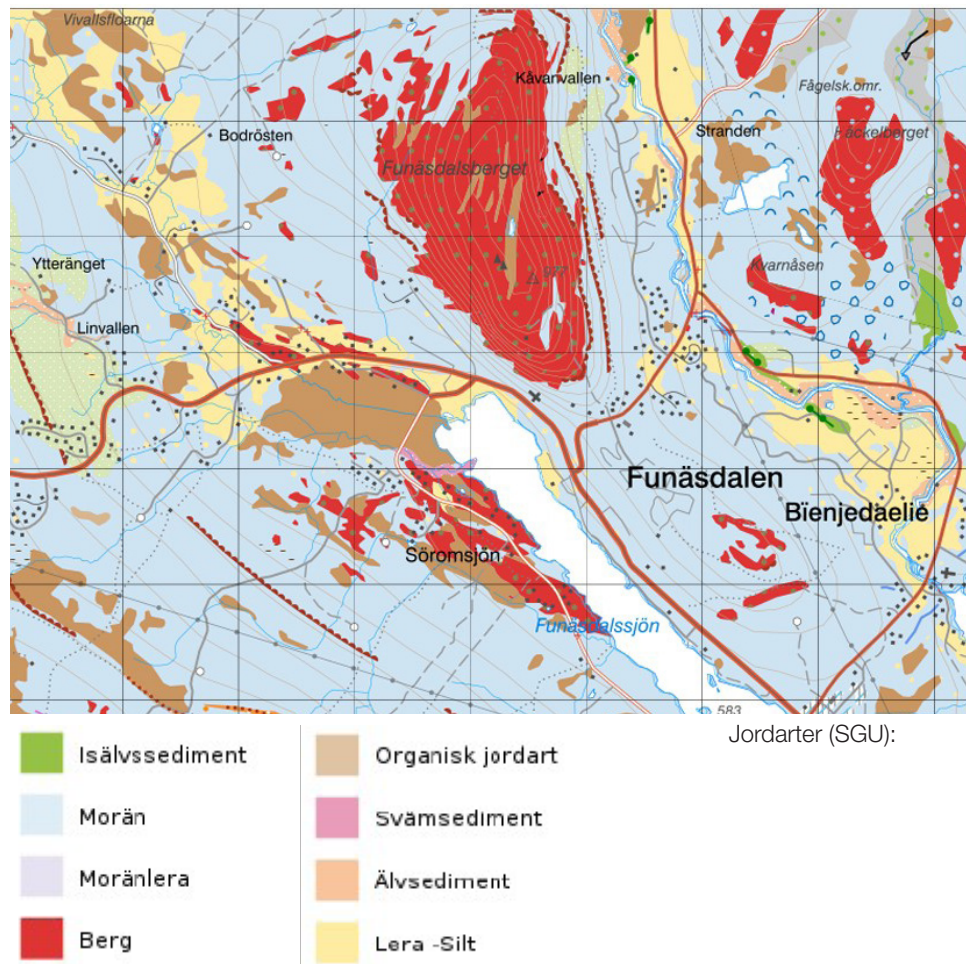
Väderförhållanden, framför allt nederbörd är en viktig faktor då jordars hållfasthet ofta blir sämre då de vattenmättas. Oftast är riskerna som störst i samband med snösmältning och/eller kraftiga regn då jorden vattenmättas. Det är troligt att situationer med kraftiga regn kommer att bli fler som en effekt av förändringar av klimatet i framtiden, liksom att perioden då marken är frusen kommer att bli kortare.

Markanvändningen påverkar också riskerna för ras och skred, då fel markanvändning på fel plats kan öka riskerna för ras eller skred. Markanvändning behöver också planeras utifrån risker kopplade till ras och skred för att undvika att planera ny bebyggelse där både bebyggelse och människors hälsa kan bli utsatt för risk.

Förekommande jordarter

Marken i Funäsdalen består till stora delar av morän med inslag av andra jordarter. De ytliga jordlagren längs sjöns norra och östra sida består av lera/ silt och morän. På Funäsdalsberget finns tunna jordlager på berg och berg i dagen. På bergets sydsluttning finns ett område med talusbranter med storblockig terräng. På västra och södra sidan om sjön finns torv, tunna jordlager på berg och morän.

Statens geotekniska institut på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har tagit fram en översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord. För Funäsdalen har utredningen centrerats runt Funäsdalsberget. Utredningen omfattade endast ras och slamströmmar och enbart de områden som var bebyggda vid tillfället för utredningen.

I de norra delarna av området bedöms bebyggelsen ligga på betryggande avstånd från de branta sluttningarna på Funäsdalsberget. Kartläggningen visar inga indikationer på rörelser i sluttningen. I sluttningarna på södra och nedre delen av Funäsdalsberget har stenar och block rasat ner för slänterna och det finns risk för ytterligare sten- och blocknedfall samt ytliga ras, som kan påverka bebyggelsen. Utredningen bedömer att det finns ett fortsatt utredningsbehov av risker för blocknedfall och för att kunna dra slutsatser kring hur denna sluttning kan komma att påverkas av klimatförändringar.

Kartläggning av branta slänter

Inom områden med mycket kraftig lutning och i raviner finns det förutsättningar som gör att erosion, ras eller slamströmmar kan uppstå. Dessa jordrörelser kan även påverka angränsande områden med kraftig lutning. För att identifiera branta slänter där förutsättningar för ras kan finnas har underlag från Skogsstyrelsen använts, speciellt områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar.

Informationen visar översiktligt områden som kan ha förutsättningar för erosion, ras och/eller slamströmmar. Dessa områden kan vara känsliga för påverkan på vegetationen liksom förändringar av vattenmängder, vattnets flödesvägar och rinnhastigheter, det vill säga påverkan som ofta uppstår vid skogsbruk och exploatering. Där framgår slänter med mycket kraftig lutning (över 25°) eller kraftig lutning (10° - 25°) samt raviner och vattendrag.

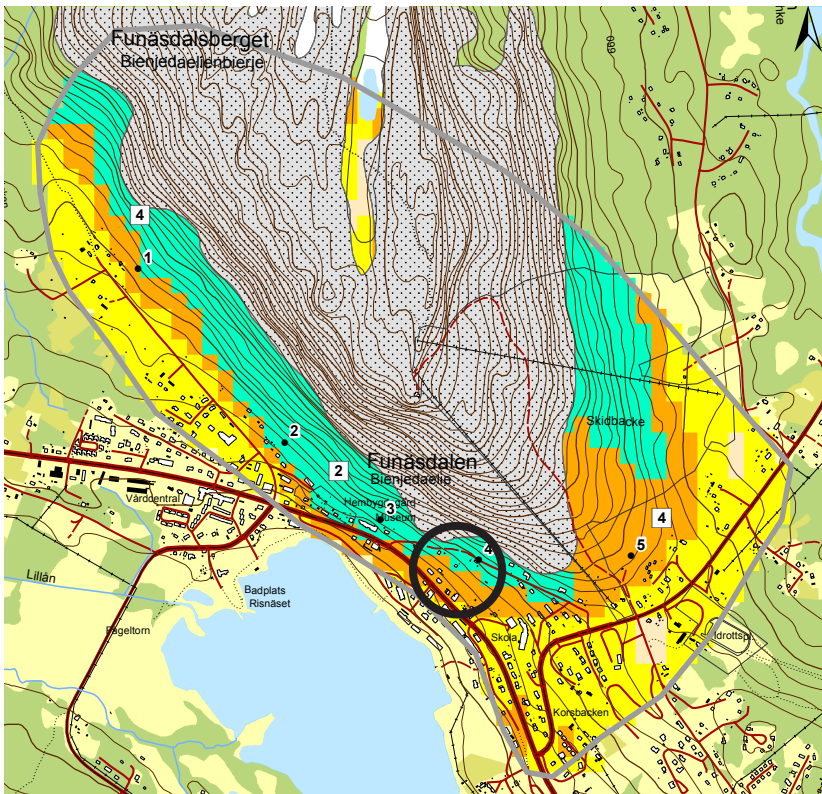
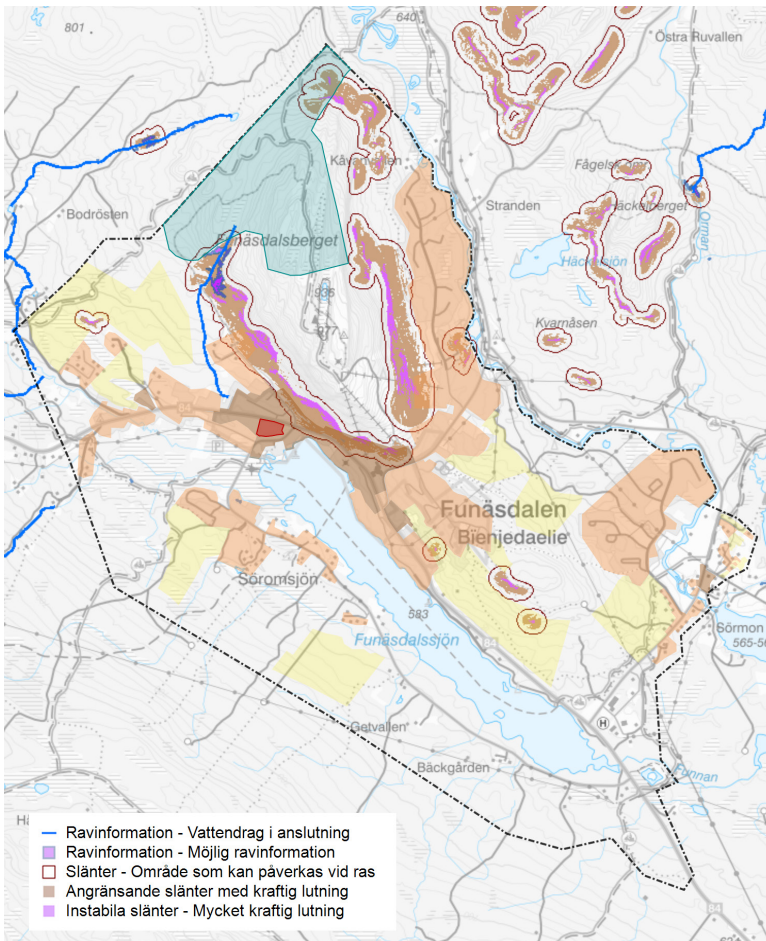

Bild från översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i raviner och slänter (SGI/MSB). Inom med svart ring markerat område finns ett fortsatt utredningsbehov.

Områden där det kan finnas risk för ras och skred.

I de fall exempelvis infrastruktur, bebyggelse eller vattentäkter finns inom detta område kan de påverkas eller skadas. Informationen visar att det kan förekomma risk för ett fåtal isolerade områden i eller i direkt anslutning till föreslagna utvecklingsområden.

Bedömning av risker

Inga utvecklingsområden planeras till områden där risker för ras och/eller skred bedöms förekomma sett till terränglutning, jordart och markanvändning. Genom att områden i närhet av vattendrag generellt undviks med anledning av strandskydd bedöms inte några instabila slänter i närheten av vattendrag påverkas av ny bebyggelse.

För den befintliga bebyggelsen på Funäsdalesbergets sydsida har ar inga nya detaljplaner eller bygglov för bostadshus har beviljats sedan 2014. Genom denna fördjupade översiktsplan föreslås heller inte någon förändrad markanvändning för området.

Geotekniska undersökningar ska genomföras i alla kommande detaljplaner för att undersöka risker för erosion, ras eller slamströmmar. Utredningar ska även ta hänsyn till klimatförändringar. Då tillgängligt underlag är baserat på uppskattningar av förutsättningar för risk och inte fastställda risker anser kommunen att detta får utredas vidare i detaljplaneskedet.

Utifrån tillgängligt underlag anser kommunen att vidare utredning och observation är nödvändig för området på södra sidan om Funäsdalsberget. Vidare ska markens geotekniska förutsättningar såsom stabilitet och bärighet alltid utredas i samband med detaljplanering, i dessa utredningar ska även klimatförändringar beaktas.

Översvämning

Med översvämning avses förhållanden när *mark som normalt inte står under vatten tillfälligt täcks med vatten*. Översvämning kan uppstå kring sjöar och vattendrag vid höga flöden. Översvämning kan också uppstå på andra platser till följd av kraftig nederbörd där vattnet inte kan rinna undan eller infiltrera i marken.

Nedan beskrivs risker kopplat till översvämning av Funäsdalssjön och Ljusnan som är de två huvudsakliga vattenförekomsterna inom och i anslutning till planområdet.

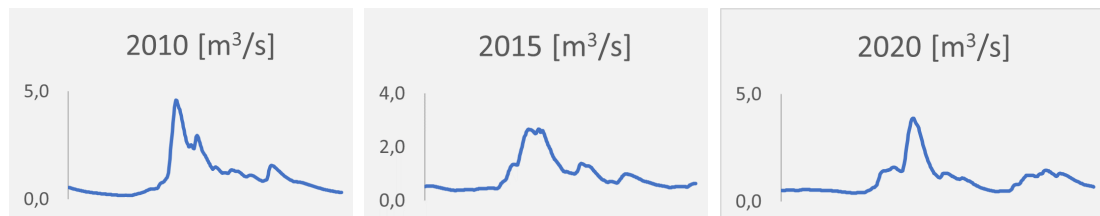
Funäsdalssjön

Funesdalssjön är cirka 2 km² stor och avvattnar ett avrinningsområde om cirka 77 kvadratkilometer. Avrinningsområdet består till största delen av skogsmark, därefter hed- och övrig mark, samt av myr- och våtmarker. Andelen hårdgjorda ytor inom avrinningsområdet beräknas uppgå till mindre än 0,5% (SMHI).

Sjön är inte reglerad utan avrinningen mot Ljusnedalssjön via Funnan följer ett naturligt avrinningsmönster med en kraftig flödestopp under våren och snösmältningen, och därefter sjunkande flöden där de lägsta flödena normalt noteras under vintern då nederbörden magasineras som snö och is, innan temperaturerna blir högre och flödena åter stiger.

Hur kraftig flödestopp som bildas under våren beror på hur mycket vatten som finns lagrat i snötäcket, medan lufttemperaturen avgör hur snabb avsmältningen blir. Störst flöden bildas om det regnar under avsmältningen och marken fortfarande är frusen och därmed inte kan infiltrera vatten.

Under åren 1991- 2020 uppgick medelvattenföring till 0,99 m³/s, medellågvattenföring under samma period uppgick till 0,25 m³/s och medelhögvattenföring till 3,81 m³/s (SMHI).

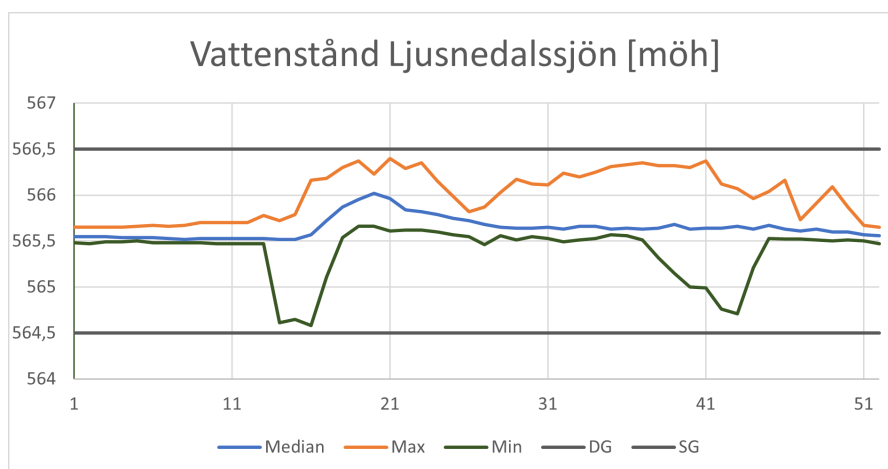
Avrinningen från Funäsdalssjön följer ett naturligt avrinningsmönster med en kraftig flödestopp efter snösmältningen och låga flöden under vintern.

Ljusnan och Ljusnedalssjön

Ljusnan har sitt ursprung i Fjällområdena ovanför Ramundberget och avvattnar vid Ljusnedalssjöns utlopp en yta om cirka 505 km². Flödet under perioden 1991-2020 var i medel cirka 9 m³/s. Medellågvattenföring under perioden var cirka 0,5 m³/s medan högvattenföring under samma period i medel uppgick till cirka 59 m³/s.

Ljusnedalssjön utgör den översta delen av Lossenmagasinet. Magasinet som helhet har ett avrinningsområde på cirka 1 355 km² och rymmer cirka 500 miljoner m³ vatten. Under sommar och höst fylls magasinet upp och tappas ur under vintern när behovet av energi är som störst. Nivån får variera mellan 539,5 och 566,5 meter över havet vilket ger en regleringsamplitud på 27 meter.

Nivån i Ljusnedalssjön regleras av en överfallsdamm i sjöns utlopp. Dammens syfte är att hålla en mer stabil nivå i Ljusnedalssjön jämfört med övriga magasinet. Nivån regleras mellan 564, 5 möh och 566, 5 möh. Dammen har även ett bottenutskov som kan användas ifall nivån i det nedströms liggande magasinet är mycket låg.

Vattenstånd i Ljusnedalssjön under perioden 2000-2020 där kurvorna i diagrammet visar veckovisa medianvärden (blå kurva) i relation till min-/maxvärden under samma period. Diagrammet visar också hur vattståndet rör sig mellan dämmnings- och sänkingsgränserna (DG/SG) för regleringen (data från Fortum).

Riskbedömning

Ingen av de två vattenförekomsterna som finns i anslutning till planområdet bedöms utgöra några betydande risker för översvämning för de utvecklingsområden som den fördjupade översiktsplanen föreslår. Ljusnan har tidigare orsakat översvämning i samband med vårflod, men idag undviks översvämning genom vattenregleringen.

Funäsdalssjön är inte reglerad men jämfört med Ljusnan begränsad i hur mycket den kan variera då sjön har ett betydligt mindre avrinningsområde som begränsar volymen nederbörd som rinner av till sjön.

Den låga graden av bebyggelse inom avrinningsområdet utgör också en buffertförmåga hos marken att lagra vatten. De sluttande terrängförhållandena som ger en höjdskillnad mellan sjön och den bebyggda marken bidrar till små konsekvenser för den bebyggda miljön ifall extrema vädersituationer med mycket stora nederbördsmängder skulle få sjöns yta att stiga.

Vid förändrad markanvändning inom områden som ligger låglänt i anslutning till Funäsdalsjön bör översvämningsrisker inkluderas som underlag i detaljplaneringen.

För att undvika lokal översvämning till följd av kraftiga regn, så kallade skyfall, ska lokala lågpunkter beaktas i detaljplaneringen. Det hanteras inom ramen för hanteringen av dagvatten. I skyfallsperspektivet ska nederbörd med 100 års återkomstid användas för beräkningar.

För att inte skapa framtida risker för den bebyggda miljön avser kommunen att arbeta för en hållbar dagvattenhantering vid eventuell exploatering av uppströms liggande mark för att undvika att skapa framtida översvämningsrisker.

Inga av de områden som pekas ut för ny bebyggelse i den fördjupade översiktsplanen ligger inom översvämningsutsatt område från instängda lågpunkter. Utvecklingsområdena är relativt stora vilket säkerställer goda förutsättningar för en robust dagvattenhantering inom respektive område.

Överensstämmelse med nationella bestämmelser

Riksintressen

Kring Funäsdalen finns ett flertal områden utpekade som riksintressen, det vill säga områden som bedöms vara av nationell betydelse och som därför har en särställning i planeringen.

Planområdet ingår som helhet i område utpekade som riksintresse för det rörliga friluftslivet. Området där Funäsdalens ingår täcker hela den svenska fjällkedjan. Utöver det är Ljusnans dalgång och Ljusnedal utpekade som riksintresse för sin kulturmiljö.

Norr om Ljusnan finns ett större område utpekade som riksintresse för naturvård. Väster om Funäsdalen omfattas fjällen från riksgränsen i Åre kommun till Tännadalens dalgång i söder av utpekande av riksintresse för friluftsliv. Utöver dessa finns tre områden väster, respektive öster om Funäsdalen utpekade som riksintresse för rennäring. Väg 84 utgör riksintresse för kommunikationer.

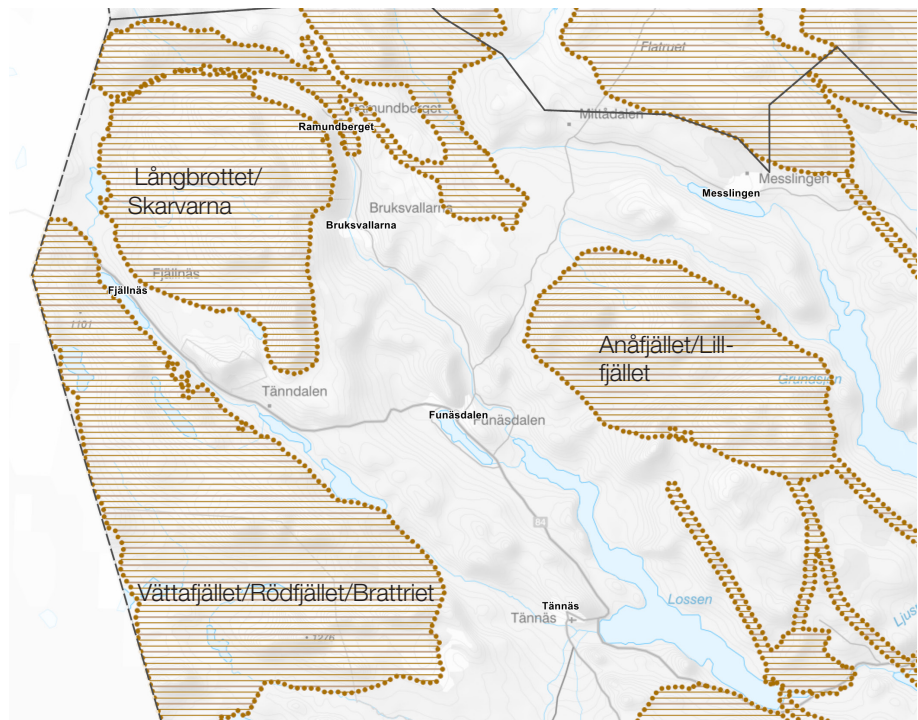
Rennäring

Riksintresseområdena för rennäring ligger på visst avstånd från planområdet och bedöms inte komma att påverkas av ny bebyggelse inom planområdet. Genom att planförslaget ger förutsättningar för en större befolkning i Funäsdalen kan dock indirekta effekter inom riksintresseområdena uppstå.

Med Funäsdalen som utgångspunkt är flera fjällområden i västra Härjedalen lättillgängliga, vilket medför att friluftsliv till stor del utövas i andra delar av västra Härjedalen än just kring Funäsdalens samhälle. Därmed kan en större befolkning medföra effekter inom flera delar av västra Härjedalen, beroende på hur människor väljer att utöva sitt friluftsliv.

Området *Långbrottet/Skarvarna* som ligger på norra sidan av Tännån används av Ruvhten sijte sameby framför allt under kalvningstiden och är därför känsligt för störningar under vårvintern. Dräktiga vajor behöver hitta ostörda platser för att föda sina kalvar. Människor på skidor kan röra sig tyst och kan riskera att skrämja djuren. När vajorna känner sig hotade finns en risk för att de flyr och lämnar sina nyfödda kalvar. Kalvarna är då fortfarande för små för att hinna med och kan överges av de vuxna renarna vid flykt. Ett intensivt friluftsliv i området under kalvnings-tiden kan därmed påverka områdets funktion som kalvningsland. Under senare delen av sommaren är området mindre känsligt för störningar och friluftsliv och andra aktiviteter får mindre betydande konsekvenser.

Området *Vättafjället/Rödfjället/Brattnriet* ligger söder om Tännån. Området ingår i Ruvhten sijte samebys året runtmarker och är viktigt under hela sommar-höstperioden från midsommar och framåt. Perioden då samebyn använder området sammanfaller med sommarturismen och perioden då friluftaktiviteter bedrivs på kalfjället.

Riksintresseområden för rennäring kring Funäsdalen.

Området begränsas i väster av ett stängsel längs med riksgränsen som hindrar renarna från att vandra in i Norge. Avgränsningen ger området en långsmal form som gör det relativt känsligt för störningar.

Friluftsliv som bedrivs med Tännåsdalen/Hamra som utgångspunkt medför redan idag störningar inom det riksintresseutpekade området. Den aktivitet som friluftslivet genererar inom området gör renarna mer rörliga då de söker ostörda platser där de kan beta och vila och det är lätt att renarna då tar sig in på marker där de inte får vara vilket skapar konflikter och merarbete för rensköterna. Att renarna håller sig i rörelse istället för att beta är negativt då betesperioden är viktig för att renarna ska vara i gott hull inför vintern.

Befintliga ”fjällparker” med bilväg och parkeringsplats högt upp på kalfjället samt sommaröppna liftanläggningar gör fjället lättillgängligt för många. Även om många friluftsutövare håller sig till tillrättlagda leder och stigar kring bebyggelsen medför vissa former av friluftsliv som till exempel cykling att människor också kan förflytta sig långt in i betesområdet.

En ökning och intensifiering av friluftslivet, vilket är en möjlig effekt av en utvecklad bebyggelse kring Funäsdalen, kan påverka områdets funktion som betesområde negativt, då aktiviteten gör renarna mer rörliga och därigenom får svårare att nyttja betet inom området.

Den del av planområdet som omfattar Ljusnedal öster om Ljusnan ligger inom Mittådalen's samebys åretruntmarker där samebyn bedriver renskötsel. De statligt ägda åretruntmarkerna är upplåtna för renskötsel över hela året och rennäringens intressen behöver därmed beaktas i frågor om markanvändning. Marken är utpekad som vår- och höstbete.

Öster om Ljusnedal ligger det riksintresseutpekade området *Anåfjället/Lillfjället* som utgör ett viktigt betesområde, framför allt vår och höst.

På hösten är det ett viktigt område under perioden då snön lagt sig på högfjällen och betet där är slut, men innan snön lagt sig i skogslandet och det är möjligt att flytta renarna till de egentliga vinterbetesmarkerna. Under våren är det ett område där renarna kan vistas och beta när vinterbetesområdena inte längre kan eller får nyttjas, men innan snön på högfjällen tinat bort och betet där blir tillgängligt. Området har även fler funktioner.

I sluttningarna ner mot Ljusnan, liksom i dalgångarna Backvallen och Kvannildalen finns äldre skog med tillgång till hänglav som utgör bete för renarna.

Området kring Anåfjället och Lillfjället har under senare år fått större betydelse för renskötseln. Dels i takt med en allt mer utbredd exploatering av mark kring Ramundberget och Bruksvallarna som medfört störningar från det allt mer utbredda friluftslivet. Framför allt området kring Mittåkläppen är välbesökt under sommar och höst.

Även klimatförändringarna med mildare vintrar påverkar betydelsen av området då renarna behöver upphålla sig i området under längre perioder i och med att barmarksperioden blir längre. För att ha tillgång till ostörda områden för bete och vila för renarna under känsliga perioder mellan sommar och vinter har området kring Anåfjället därmed fått en allt viktigare funktion.

Ljusnedal utgör också utgångspunkt för friluftsliv. Det finns skidspår och promenadstråk i området kring Tevsjön. Antalet besökare har hittills varit lägre än i de mer välbesökta områdena längre norrut längs Ljusnans dalgång. En utvecklad bebyggelse i Funäsdalen som helhet, och särskilt kring Ljusnedal kan medföra att friluftslivet som utgår från Ljusnedal växer. En sådan utveckling kan därmed påverka funktionen hos riksintresseområdet negativt.

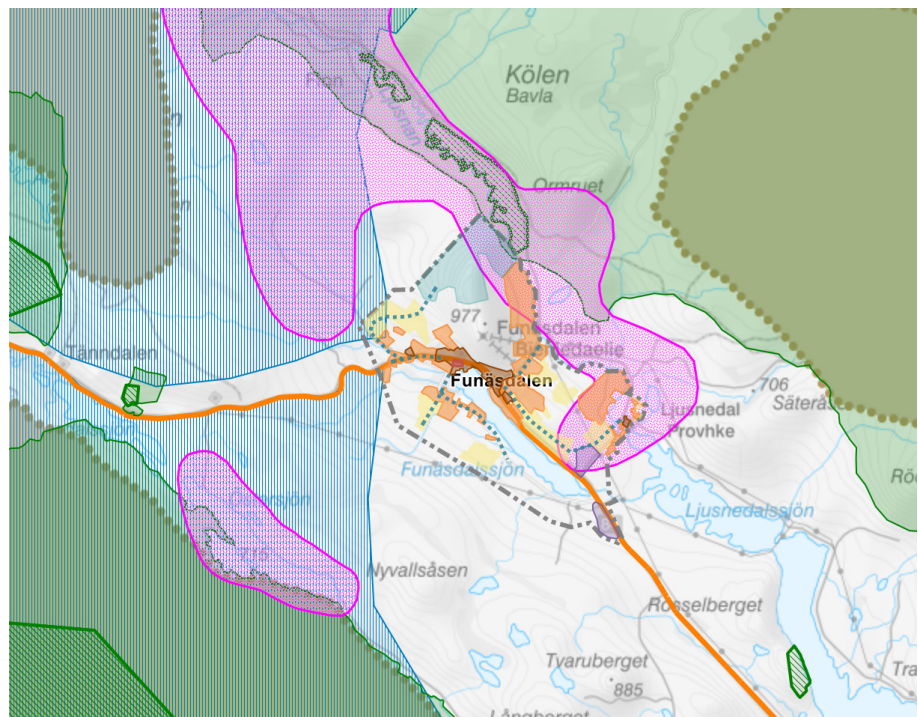
Slutsatser påverkan på riksintresseområden

Planområdet påverkar inte direkt mark som är utpekad som riksintresse för rennäringen men områdenas funktioner för rennäringen kan påverkas av indirekta effekter av en utvecklad bebyggelse.

En större utbyggnad av Funäsdalens samhälle, såsom planförslaget skapar förutsättningar för kan indirekt leda till ett utökat friluftsliv som medför konsekvenser för rennäringen.

Genom att det finns goda förutsättningar för friluftsliv på flera platser kring Funäsdalen är inte friluftslivet - eller dess effekter för rennäringen - knutna till en specifik plats eller genererade av någon specifik bebyggelse. Var effekterna kan uppstå är därmed svårt att kontrollera eller förutsäga. Troligtvis kan effekterna komma att öka på de platser där friluftslivet redan bedrivs.

Delar av planförslaget som ligger norr om Ljusnan i Ljusnedal berör åretruntmarker för Mittådalens sameby där renskötsel bedrivs. Inom dessa områden behöver rennäringens intressen beaktas i eventuella förändringar av markanvändningen. Det är troligt att en utökad bebyggelse i Ljusnedal kan generera ett större friluftsliv i anslutning till Ljusnedal och inom samebyns åretruntmarker.

- Riksintresseanspråk: Kulturmiljövård
- Riksintresse: Natura 2000
- Riksintresseanspråk: Naturvård
- Riksintresseanspråk: Kommunikationer
- Riksintresseanspråk: Friluftsliv
- ST_Riksintresse_Karnomrade_MB3kap5

Kring Funäsdalen finns ett flertal olika riksintresseområden.

Friluftsliv utövas med stöd av allemansrätt. Marken där friluftslivet utövas ägs och förvaltas antingen av staten eller av privata aktörer. Spår och leder sköts och förvaltas av bolag kopplade till besöksnäringen. Dessa har en dialog med berörda samebyar kring till exempel vandringsleder. Den allemansrättsliga grunden för friluftslivet medför dock svårigheter att helt kontrollera människors vistelse eller rörlighet i naturen.

En större ökning av tillgängligt boende kan medföra indirekta effekter i form av ökade störningar inom samebyarnas året runtmarker samt inom vissa eller samtliga riksintresseutpekade områden. Omfattningarna av störningarna beror till stor del av antalet friluftslutövare, men även på faktorer som bidrar till tillgängligheten till fjällterrängen. Åtgärder som begränsar tillgängligheten till fjällterrängen kan minska störningarna.

Friluftsliv

Det föreslagna nya bostadsområdet väster om Funäsdalen ligger till en mindre del inom riksintresseanspråk för friluftsliv. Det utpekade området är ett större område med utpekade värden såsom alla typer av fjällnatur från högfjäll till lågfjäll, fjällnära skogsområden och fjälldalar samt mängder av sjöar och vattendrag.

Det mindre område som föreslås för ny bebyggelse bedöms inte påverka dessa storskaliga värden då föreslaget område ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och inte bidrar till att bebyggelsen sprids längre in mot riksintressets kärnområden. Inga utvecklingsområden bedöms minska tillgängligheten till riksintresseområdena. Anslutningar via leder och liknande hanteras i kommande detaljplanering.

Naturmiljö

Utvecklingsområdet för besöksnäring har avgränsats för undvika att påverka miljöerna kring Ljusnan, vilka både ingår i riksintresse för naturvård och är utpekade som Natura 2000-område. Efterföljande planprogram kommer att tydliggöra gränserna för utvecklingsområdet ytterligare samt andra eventuella hänsynstaganden som kan komma att bli aktuella. Kommunen bedömer därmed att det finns goda förutsättningar för att kunna utveckla området utan påtaglig skada på områdets värden.

Kulturmiljö

Det riksintresseutpekade området sträcker sig längs med Ljusnans dalgång förbi Bruksvallarna och Ramundberget ner till Ljusnedal. Området täcker även in området kring Vivallen. Utpekade värden är den fjällnära älvdalsbygden med torplandskap, bymiljöer och fäbodmiljöer, fornlämningsmiljöer samt samisk kulturmiljö. Kring Ljusnedal är bruksmiljön central med lämningar efter Ljusnedals koppar- och järnbruk samt gruvlämningar samt arrendelägenheter som har sitt ursprung i de tidigare brukstorpen. Boplatslämningar och vikingatida/medeltida samisk boplats och flatmarksgravfält med ett 20-tal skelettgravar finns vid Vivallen. Flera fångstgropar och fångstgropssystem korsar dalgången där det även finns en medeltida pilgrimsled.

Föreslagen förtätning av Ljusnedals samhälle och nytt bostadsområde *Ljusnedal – östra delen av röstberget* ligger i sin helhet inom riksintresseutpekade område. En mindre del av bostadsområdet på *Röstbergets sydsluttning* samt besöksområdet *Nordvästra sidan av Funäsdalsberget* berör också riksintresseutpekade område.

Förtätning som föreslås inom Ljusnedals samhälle omfattas av bestämmelser i gällande områdesplan som blir styrande för området.

Kommunen anger riktlinjer för hur ny bebyggelse ska anpassas för att de kulturhistoriska värdena ska bevaras. Riktlinjerna handlar bland annat om tomtstorlek, placering av byggnader, skala, material och färgsättning. Hur riktlinjerna tillämpas kommer att bero på var inom riksintresseområdet man befinner sig och vilka miljöer som kan komma att påverkas.

Större delen av ny planerad bebyggelse ligger inte i anslutning till värdefulla kulturmiljöobjekt. Det finns därför goda förutsättningar för en modern utformning som knyter an till lokal byggnadstradition.

Den föreslagna utvecklingen bedöms kunna genomföras utan att riksintressets värden tar skada.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer anger gränsvärden baserade på vad människan och naturen bedöms kunna utsättas för utan att ta skada. Kommunen ska beakta miljökvalitetsnormerna för att säkerställa att den fysiska planeringen inte verkar i en riktning där miljökvalitetsnormerna överskrids. I den aktuella fördjupade översiktsplanen har miljökvalitetsnormer för *utomhusluft* och *vattenkvalitet* beaktas. Se även sidan 15 och 21.

Den översiktliga planeringen anger endast markanvändning i stora drag. Effekterna av markanvändningen behöver därför utredas vidare i kommande detaljplanering med ytterligare inventering/utredning av förutsättningar satt i relation till planerad användning. I det översiktliga skedet kan endast förutsättningarna för att kunna möta uppsatta miljökvalitetsnormer bedömas.

Bedömningen utgår från:

- föreslagen markanvändning,
- storlek, utformning och lokalisering av föreslagna utvecklingsområden, samt
- kommunens reglering i efterföljande detaljplanering.

Utifrån dessa faktorer bedömer kommunen att det finns goda förutsättningar för att planförslaget ska kunna genomföras utan att uppsatta miljökvalitetsnormer överskrids.

Miljökvalitetsmål

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål som fungerar som riktmärken för miljöarbetet och definierar den miljö som myndigheterna ska arbeta för att uppnå. I tabellen nedan jämförs planförslaget mot nollalternativet att behålla befintlig fördjupad översiktsplan i fråga om hur de olika alternativen verkar i relation till miljökvalitetsmålen.

Övergripande skillnader mellan de två alternativen är att planförslaget i större utsträckning pekar ut större sammanhängande utvecklingsområden jämfört med nollalternativet där fler separata, mindre markområden anges för olika typer av markanvändning. Vidare lägger planförslaget större vikt på utveckling av infrastruktur för gång- och cykeltrafik.

Det nya planförslaget minskar ytan orsnära rekreationsområde, vilket inverkar negativt på målet om god bebyggd miljö. Kommunen bedömer dock ändå att planförslaget kommer att bidra till målsättningen i och med att förslaget ger förutsättningar för en bättre sammanhållen planering samt att viktiga funktioner i rekreationsområden värnas för att behålla de stora värdena.

Planförslaget anger markanvändning för boende inom del av befintligt utpekat rekreationsområde på Röstberget, men anger en lägre exploateringsgrad av Funäsdalsberget än nollalternativet.

Miljömål	Nollalternativ	Planförslag	Så påverkar den fördjupade översiktsplanen
Begränsad klimatpåverkan	↘	↗	I det nya planförslaget läggs vikt vid att nya bostadsområden ska planeras med infrastruktur för gång- och cykeltrafik. I kommande detaljplanering värnas besökarens möjligheter att resa med kollektivtrafik.
Frisk luft	→	↗	Nya bostäder planeras med infrastruktur för gång- och cykeltrafik.
Bara naturlig försurning	→	↗	I det nya planförslaget läggs vikt vid att nya bostadsområden ska planeras med infrastruktur för gång- och cykeltrafik. I kommande detaljplanering värnas besökarens möjligheter att resa med kollektivtrafik.
Gifrfri miljö	→	↗	Inga identifierade områden med behov av sanering påverkas. Detaljplanering av mark säkerställer genom planprocessen hantering av eventuella riskområden.
Skyddande ozonskikt	→	↗	Kommunen kan genom detaljplaneprocessen verka för effektiv och väl fungerande avfallshantering inom de olika utvecklingsområdena.
Säker strålmiljö	→	→	Radonsäkert byggande vid risk för högt markradon i all bygglovsprövning.
Ingen övergödning	↘	↗	Samlade utvecklingsområden möjliggör effektiv utbyggnad av VA-anläggningar och anslutning till kommunalt reningsverk.
Levande sjöar och vattendrag	→	↗	Planförslaget är utformat med hänsyn till strandskyddsbestämmelserna. Detaljplanering tillser ytterligare hänsyn till vattenmiljöer genom lokalisering av bebyggelse och hantering av avrinning under och efter exploateringskede.
Grundvatten av god kvalitet	→	→	Sörmons grundvattenförekomst ska värnas vid eventuell utbyggnad.
Hav i balans samt levande kust och skärgård	→		Det finns ingen kust eller hav i tätorten. God status i sjöar och vattendrag påverkar havet.
Myllrande våtmarker	→	↗	Inga utvecklingsområden planeras till myrmarker. Där mindre våtmarksområden finns insprängda ska naturvärden inventeras och ekosystemtjänster säkerställas inom ramen för detaljplaneringen.
Levande skogar	→	↗	De flesta föreslagna utvecklingsområden berör främst yngre skog som saknar längre kontinuitet. Vid detaljplanering inventeras naturvärden och höga värden såsom skyddade arter skyddas.
Ett rikt odlingslandskap	→	↗	Ny bebyggelse planeras med hänsyn till jordbrukets behov av mark samt värdefull kulturmiljö.
Storslagen fjällmiljö	↘	→	Utbyggnad av Funäsdalsbergets norrsida föreslås minska och ska föregås av ett planprogram som ska utreda förutsättningar för utbyggnad inklusive hänsyn till bland annat fjällmiljöns värden. Rennäringen kan komma att påverkas negativt genom indirekta effekter i form av ett ökat friluftsliv.
God bebyggd miljö	↘	↗	Sammanhållen planläggning av mark skapar förutsättningar för sammanhållen arkitektur anpassad efter platsens förutsättningar och anpassning till höga kulturmiljövärden. Infrastruktur för gång- och cykeltrafik ska utvecklas. Grönområdets funktioner värnas.
Ett rikt växt- och djurliv	→	→	Naturmiljöer inventeras inför detaljplanering. Höga naturvärden värnas.

Sammantaget bedömer kommunen att planförslaget innebär större möjligheter att arbeta i linje med miljömålen än i nollalternativet. Att möjligheterna bli bättre beror på att ny bebyggelse pekas ut i större sammanhängande områden jämfört med nollalternativet. Större sammanhängande områden ger större möjligheter att i detaljplanering visa hänsyn till olika värden, skapa en effektiv och funktionell infrastruktur, samt ange riktlinjer för en sammanhängande bebyggelse anpassad efter både miljö och avsedd funktion.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Goda och attraktiva livsmiljöer

Det finns en stark efterfrågan på boende i Funäsdalen och en av de utvecklingsfaktorer som förslaget till fördjupad översiktsplan bygger på, är att skapa goda och attraktiva boendemiljöer som skapar förutsättningar för inflyttning till orten. Behovet av bostäder kan också separeras till behov av olika typer av bostäder där kommunen strävar efter att kunna skapa ett varierat utbud.

Då det är attraktivt att ha ett fritidsboende på orten påverkas tillgången på bostäder då de bostäder som finns blir attraktiva för en långt större krets än de som vill vara bosatta på orten. En av kommunens målsättningar i arbetet har därför varit att arbeta för ett bostadsbestånd som blir attraktivt och tillgängligt för människor som vill bosätta sig permanent på orten.

Området ”Norra sidan av Röstberget” som föreslås utvecklas för boende ägs av kommunen. Det skapar förutsättningar för kommunen att utveckla boende som motsvarar behoven hos permanentboende, samt att kommunen också har kontroll över försäljning av bostäderna.

En utveckling av ”norra sidan av Röstberget” minskar den mark som i nollalternativet är tillgänglig för rekreation och friluftsliv. Området som har flertalet spår och leder används för ett flertal aktiviteter, både individuellt och i föreningsverksamhet och en minskning av tillgängligt område betyder minskade rekreativsmöjligheter för samhället som helhet, även om spår och leder ska värnas i förslaget.

Planförslaget skapar också möjligheter till ett varierat boende i andra utvecklingsområden, även om det privata ägandet minskar kommunens kontroll över hur marken och de planerade bostäderna tillgängliggörs.

I utvecklingen av nya områden för bostäder har behovet av gång- och cykelvägar identifierats som en viktig del i planeringen för att minska bilberoendet. Det skapar även möjligheter för barn och ungdomar att röra sig inom samhället på ett tryggt och säkert sätt. Gång och cykelvägar har därför stor betydelse för deras livsmiljö. Barns och ungdomars möjlighet att nyttja anläggningar, rekreativsytor eller andra offentliga miljöer hänger ofta på att de kan transportera sig mellan olika målpunkter. Utöver tillgången på yta är också trygghet och tillgänglighet viktiga förutsättningar för att till exempel rekreativsområden ska kunna nyttjas. Säkra och trygga trafikmiljöer har därför inte bara stor betydelse för barn och ungdomar, utan för alla människor i samhället.

Tillgång till samhällsservice

I Funäsdalens samhälle finns tillgång till skola, hälsocentral, bibliotek och annan samhällsservice. Genom att samtliga föreslagna utvecklingsområden ligger inom nära avstånd till samhället säkras tillgången till sådan samhällsservice för de boende. Den service som finns på orten får också med ett utökat antal boende på orten också bättre förutsättningar för sin verksamhet.

Ett område är utpekade för utveckling av vårdverksamhet. Det har tidigare konstaterats att befintlig hälsocentral inte möter verksamhetens behov och eventuell ombyggnad, alternativt nybyggnad, har påtalats.

Kommunen anser att befintlig hälsocentral är strategiskt väl lokaliserad i närhet till andra verksamheter. Därför bör en utbyggnad eller nybyggnad av hälsocentralen ske inom området vård där det också är möjligt att i framtiden kombinera verksamheten vård med bostäder, kontor och annan service.

I planförslaget har inte annan samhällsservice så som skola och förskola lokaliserats till något särskilt område då behoven behöver utredas i takt med en ökad inflyttning. Skol- och förskoleverksamhet medges inom de utvecklingsområden som föreslås för bostäder, därmed finns möjligheter att utveckla verksamheten om behoven uppstår.

Näringsliv, arbete och handel

Att ge utrymme för verksamheter som också utgör människors arbetsplatser är en viktig del i samhällsplaneringen, och en viktig del i målsättningen om att fler människor ska kunna leva, verka och bo i västra Härjedalen. En intention i den fördjupade översiktsplanen är därför att skapa goda villkor för företag att verka och utvecklas. Kommunen strävar efter att ge möjlighet till ytkrävande och transportintensiva verksamheter att kunna utvecklas utanför bykärnan, medan mindre ytkrävande verksamheter och service ska kunna etableras inom och i nära anslutning till bykärnan.

Två områden för verksamheter finns utpekade utanför bykärnan i förslaget till fördjupad översiktsplan. Där ser kommunen möjligheter att skapa förutsättningar för dels företag som vill flytta sin verksamhet ut från bykärnan, dels för nya företag att etablera sig.

Inom utvecklingsområdet på Röstbergets sydsluttning ges förutsättningar för ett mindre handelsområde och möjlighet för dagligvaruhandeln att utvecklas utanför bykärnan. Då användningen av området föreslås kombineras med boende behöver behov av transporter, parkeringsplatser och trafikflöden som handeln kan medföra studeras i kommande detaljplanering för att åstadkomma en bra helhet inom området.

Attraktionskraft och tillväxt

Kvaliteter som skapar attraktionskraft och tillväxt i Funäsdalen

Kommunen genomförde 2020 en större undersökning bland boende i kommunen, bland inflyttande samt utflyttande om skälen bakom deras val att flytta till, bo kvar eller lämna kommunen. Den visar att Härjedalens attraktionskraft till stor del bygger på närheten till naturen och det friluftsliv som den ger möjlighet till. Inflyttande kommuninvånare listar framför allt närheten till naturen, friluftaktiviteter och klimat, samt trygghet, skola och uppväxtmiljö för barn som anledningar till att man väljer att flytta till Härjedalen.

Dessa skäl återkom även hos de stadigvarande boende i kommunen som även listade en attraktiv boendemiljö, öppen och gästfri befolkning, och en stolthet över Härjedalen förklaringar till att man trivdes bra och ville bo i Härjedalen.

De som flyttade ut från kommunen angav skäl som nytt arbete eller studier, önskan om att bo nära släkt och vänner samt oro kring skukvård och omsorg som skäl till att man lämnade kommunen.

Sammantaget visar undersökningen att ett bra boende, en god uppväxtmiljö för barn och en rik fritid med aktiviteter kopplade till naturen är förutsättningar som bidrar till attraktionskraften i kommunen.

Utmaningar som kommunen behöver arbeta med för att undvika utflyttning är förutsättningar för arbetsmarknaden, att säkerställa vård och omsorg samt annan samhällsservice samt att stärka förtroende för kommunens politiker och tjänstemän.

De kvaliteter som anges för kommunen generellt anges även av dem som specifikt väljer Funäsdalen-Ljusnedal som ny bostadsort. Värden som har stor betydelse för inflyttning och därmed är starkt bidragande till ortens attraktionskraft är:

- Vintertid 30 mil preparerade längdspår, både på högfjäll och i elljusspår nära boendet
- fem olika anläggningar för utförsåkning inom nära avstånd
- nära till vandrings- och cykelleder
- tillgång till fiske och jakt
- att leva i vacker fjällmiljö
- mindre stress i tillvaron
- bra skola och trygg uppväxtmiljö för barn.

Naturen och friluftslivet utgör även grund för den besöksnäring som växt upp i och kring Funäsdalen då den bygger på att människor vill besöka orten och uppleva dess kvaliteter. Besöksnäringen genererar även underlag för dels andra näringsgrenar, dels samhällsservice. Det är därmed av stor betydelse att värna de kvaliteter och värden som ortens attraktionskraft bygger på.

Den största utmaningen i arbetet med inflyttning till Funäsdalen och ortens tillväxt är den begränsade tillgången till boende. Efterfrågan på fristående hus är stor, men det finns även en stor efterfrågan på andra typer av boende såsom hyresrätter, bostadsrätter eller mindre hus för uthyrning. Lägenheter möjliggör att unga kan bo kvar på orten och att äldre kan flytta till något mindre och frigöra större boenden för exempelvis familjer. Bristen på boende leder till att företag inte kan anställa personal i tillräcklig omfattning. Det leder även till problem för kommunen att kompetensförsörja och därmed upprätthålla samhällsviktiga funktioner på orten.

Hur planförslaget påverkar attraktionskraft och tillväxt

Planförslaget möjliggör för en större utbyggnad av boende vilket är av avgörande betydelse för dels invånarnas möjlighet att stanna på orten, dels för att nya invånare ska kunna bosätta sig i Funäsdalen. Ett större utbud av boende ger också positiva effekter för företagens möjligheter att behålla och nyanställa personal samt skapar förutsättningar för att kommunen kan upprätthålla äldreomsorgen och andra samhällsfunktioner. Större tillgång till boende är därmed av avgörande betydelse för ortens tillväxt.

Mark för verksamheter skapar förutsättningar för företag att utvecklas vilket också är av avgörande betydelse för ortens utveckling. Besöksnäringens behov av att utvecklas tas också tillvara i planförslaget vilket också skapar förutsättningar för tillväxt.

Attraktionskraft och utveckling är beroende av varandra och utbyggnad behöver därför balanseras av varsamhet kring de värden som ortens attraktionskraft bygger på. Ovarsam exploatering av mark kan leda till att de kvaliteter som uppskattas går förlorade vilket på sikt äventyrar förutsättningarna för den näring som bygger på dessa kvaliteter.

Vid kommande planering behöver därför stor vikt läggas vid hänsyn till naturmiljön, till friluftslivets behov och till barns och andra oskyddade trafikanters behov av en trygg trafikmiljö.

HÄRJEDALENS KOMMUN
HERJEDAELIEN TJIELTE